

NEDERPOPZIEN

VARA NAKIJKKRANT

19 december 1973 - no. 2

deze krant is een uitgave van de VARA bij het programma 'Nederpopzien'.

de uitgave geschiedt in samenwerking met Muziekkrant Oor.

Lezers van Muziekkrant Oor ontvangen deze krant als bijlage bij het nummer van 19 december 1973. Belangstellenden kunnen de Nakijkkrant ook via de VARA bestellen à raison van f 1,- (incl. verzending).

In deze aflevering:

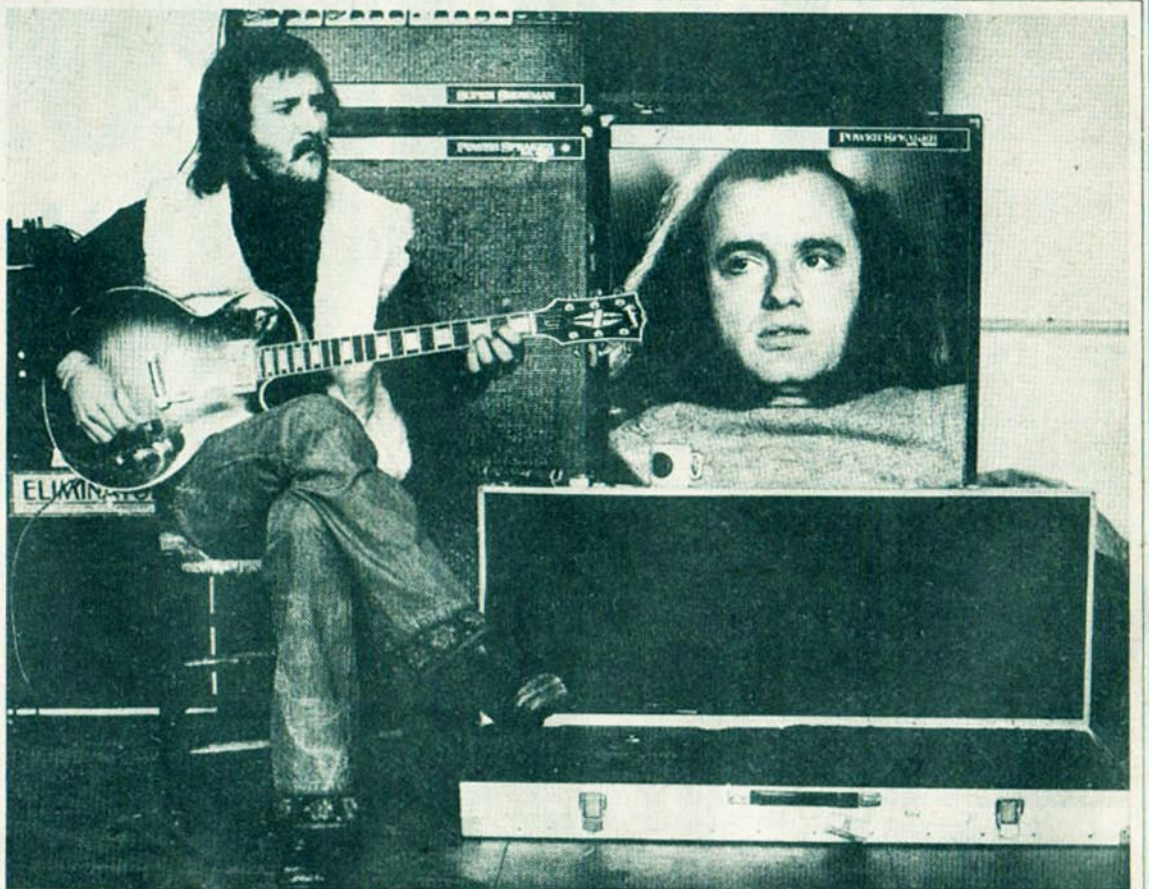
Interviews met JAN AKKERMAN, THIJS VAN LEER, PIERRE VAN DER LINDEN, BERT RUITER en DRS. P.

FOCUS, BRANDPUNT OF BRANDHOUT? en NEDERPOPZIEN: HET VAN STRONT EEN TAARTJE BAKKEN TIJDPERK IS VOORBIJ.

Interviews: Pim Oets; Tekst: Bert Jansen.

NEDERPOPZIEN is een programma van PETER VAN HALM, PIM OETS en BERT JANSEN.

REDAKTIEADRES: VARA - Postbus 6000 te HILVERSUM.

FOCUS:

BRANDPUNT OF BRANDHOUT?

De Munttoren slaat twee uur en ik begin me ongerust te maken. Om één uur had ik een afspraak met Jan Akkerman, maar de deur is nog steeds hermetisch gesloten. Niets wijst er ook op dat er binnen gerepeteerd wordt, zelfs als ik mijn oor tegen het glas gedrukt houd, hoor ik niets behalve het zoemen van de air-conditioning John van Setten, mijn (toenmalige) manager, had me toch duidelijk gezegd, vrijdagmiddag één uur. Twee maanden geleden had ik als zanger en mondharmonika-speler samen met Jan Akkerman een proeftape bij Bovema gemaakt. Vorige week kwam er een telefoontje van van Setten: Jan Akkerman is samen met Thijs van Leer bezig met een nieuwe groep, ze zoeken nog een zanger, ga maar es kijken. Om vier uur blijkt de deur nog dicht te zijn, een Amstelsbierauto braakt zilveren vaten bier uit, die via een steegje de achteringang verdwijnen. Ik loop met zo'n rollend vat mee en stuit tegen een man in een grijze stofjas, een bedrijfsleider of zo iets. 'Is Jan Akkerman binnen?'. 'Vanavond om acht uur, jongeman.' 'Maar, eh, ik had een afspraak!' 'De heren zijn er niet, acht uur vanavond kunt u weer terecht!'

DE BLUES

's Avonds in een propvolle, zwerterige Birdclub, (lichtshows, en een discjockey in een vogelkooi.) speel ik twee bluesnummers samen met de groep die een week later Focus zou gaan heten. De blues blijkt niet de richting te zijn

Een herfstige winderige en vaalverlichte vrijdagmiddag op het Rembrandtsplein bijna vier jaar geleden. Een paar met camera's behangen haastige Japanse toeristen schuiven het tegenoverliggende hotel binnen. Achter een raam van het pas geopende Amsterdamse uitgaanscentrum de 'Birdclub' hangt een handgeschreven velletje papier: vanavond treedt er een groep op bestaande uit: Jan Akkerman, sologitaar, Thijs van Leer, orgel en fluit, Martijn Dresden, bas en Hans Cleuver, drums, aanvang acht uur.

die Focus in wil slaan, of zoals Thijs van Leer me destijds op mijn vraag of ik zanger bij hen kon worden antwoordde: 'Blues is te eenvoudig voor ons, steeds maar weer datzelfde doodgespelde drie-akkoorden schemaatje, we willen meer de emotionele orkestrale kant op, bijna symfoniese muziek en daarin is voor solo zang geen plaats weggelegd, het spijt me. Als we ergens spelen moet je maar es langs komen, dan kun je weer een paar bluesnummertjes maken, want Jan (Akkerman) vindt het erg lekkere muziek, ik ben er niet kapot van.' Die uitnodiging nam ik maar al te graag aan, alhoewel ik die avond onverrichter zake en een tikje gedesillusioneerd naar huis ging. Maanden later, Focus was in Nederland nog steeds een onbekende groep, brak het succes in Frankrijk door en werd de groep min of meer het huisorkest van de studentensociëteit Lanx in Amsterdam, een vertrouwde thuisbasis in Nederland waar buiten de sociëteit nog steeds een beetje wantrouwig naar de groep werd opgekeken. Er zat teveel talent in, meende men. Elk weekend beklom ik de vele ijzeren trappen die leidden tot de Lanx Sociëteit. Tegen middernacht wenkte Jan Akkerman me vanaf het podium. Het sein voor lange en slepende bluessessions. 'K was niet de enige gastartiest. Samen

met mij kwam er altijd een aardige verlegen jongen, een goede vriend van Jan. Die jongen bleek de drummer te zijn van de ter ziele groep Brainbox: Pierre van der Linden. Voor de ogen en oren van de aangeschoten heren studenten speelde hij de sterretjes van de hemel terwijl Hans Cleuver met lede ogen zag dat z'n concurrent de show stal. Het kon niet uitblijven en ik was niet verbaasd toen het gebeurde: Pierre van der Linden werd Focus' nieuwe drummer. Nu, op dit ogenblik is het alweer zo'n twee maanden geleden dat Pierre van der Linden op zijn beurt vlak voor de derde Amerikaanse toernee door de Engelse drummer Colin Allen 'vervangen' is. Martijn Dresden had al lang daarvoor plaats moeten maken voor bassist Cyril Havermans, die na een tijdje merkte dat-ie z'n solo-intenties niet binnen de groep kwijt kon en zijn plaats vrijmaakte voor Bert Ruiter. Intussen waren mijn aspiraties om het in de popmuziek te gaan maken, in de loop der jaren verdwenen.

KUNSTGEBIT

Toch kwam ik in de kleedkamers van het Concertgebouw terecht, alleen op een andere manier dan ik me vroeger had voorgesteld. Nu schuifelde ik tussen een camera- en geluidsman in, de artiesten-

ingang van het Concertgebouw binnen, langs een geüniformeerde suppoost die zo verbaasd was, dat zijn mond openviel en het boven-deel van zijn kunstgebit met een hoorbare tik op het ondergedeelte viel. Onaangekondigd kwamen we opnames maken van het concert van Focus. Voor mij werd het na twee jaar een weerzien met de groep. Ik was benieuwd, gespannen en nerveus tegelijk. Zouden Jan en Thijs me nog herkennen na al die tijd? De kleedkamers zagen er exact zo uit als ik me het had voorgesteld. Een namaakhuis-kamer met een grote zwarte vleugel, een elektrische klok naast het kleurenportret van Hare Majesteit aan de wand en fauteuils, halfver-sleten door de vele muzikale achterwerken. Er was nog niemand. Beneden op het podium waren roadies vloekend en zwetend bezig de omvangrijke apparatuur op te stellen. Zwarthouten kisten met inhoud, voldoende om een middelgroot pakhuis mee te vul-len. Achter het podium in een foyer aten de dames van de garde-robe een broodje en lazen een damesblad, het was middernacht en aan hun gezichten viel af te lezen dat overwerk blijkbaar goed betaald werd. Terug in de kleed-kamers bleek Focus plus aanhang al aangekomen. In ieder geval zat de ruimte vol met mensen. In een hoek bij de vleugel stond Thijs

met Jerney Kaagman, zangeres van Earth and Fire te praten. 'Dag Thijs'. 'Hallo Bert, hoe gaat het met jou, da's lang geleden zeg'. 'Nog steeds dezelfde jorren, bedenk ik me, als vijf jaar geleden toen ik hem voor het eerst ontmoette op een dronkenman's feest in het restaurant van schouwburg Orpheus in Apeldoorn. Thijs was toendertijd de muzikale begeleider van Ramses Shaffy die daar in een driekwart lege zaal een voorstelling voor de Apeldoornse burgerij gaf. 'Waar is Jan?' 'Boven in die andere kleed-kamer.' Boven blijkt een met blank gelakt hout afgetimmerde ruimte waar Jan Akkerman onderuitge-zakt en ogenschijnlijk nonchalant in een kring van vrienden en toe-hoorders luit speelt. Terwijl er beneden duidelijk sprake is van een wervelende 'jetset' met goed geklede mensen - het zou voor het zelfde geld en als je het niet wist een receptie kunnen zijn - is er hierboven sprake van een intiem vrienden-gebeuren. Rustig, re-laxed, alsof er over een half uur helemaal geen concert is. 'Dag, Jan.' Een verbaasde blik van boven de luit, de wenkbrauwen worden gefronsd, net als ik me wil gaan voorstellen roept Jan: 'Hééé, Janssen, de smoelschuiver, (een ander woord voor mondharmonika-speler) wat doe jij hier jongen!'. Van beneden klinkt het ge-luid van een experimenteel be-speelde vleugel door. Pierre van der Linden, op dat moment nog steeds drummer, bewerkt de toet-sen. Het concert, even later, valt

(Vervolg op pagina 2)

NEDERPOPZIEN:

het "van stront een taartje bakken" tijdperk is voorbij

Een maal in de maand is er op woensdagavond tussen zeven en acht, terwijl er op het andere net Van Gewest Tot Gewest draait, een popprogramma van bijna één uur, luisterend naar de naam: Nederpopzien. Vijftig minuten lang beelden van interviews, een live concert in studio drie, en vaderlandse hithits. Een programma over en door Nederlandse popmuzici.

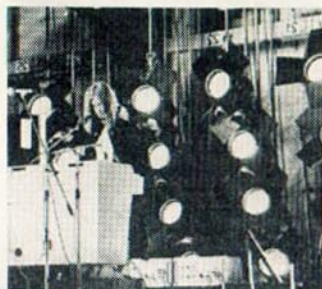
Onderuitgezaakt voor het blauwe oog zou de kijker de indruk kunnen krijgen dat zo'n uurprogramma, toevallig in een dag of zo gemaakt wordt. Gezellig praten met de jongens van de band en als het gesprek een leuke wending neemt, wordt de camera aangezet. Even een concertje in de studio geven en daar staan dan ook weer die camera's die dat registreren. Dat het helemaal anders gaat is misschien niet onvoorstelbaar, maar dat er aan het eerste programma zo'n vier à vijf maanden voorbereiding voorafgegaan is, zal niet iedereen weten. In de vroege zomer van dit jaar werden de eerste plannen voor het nieuwe programma doorgesproken. Het eerste van een lange reeks vergaderingen in het Amsterdamse etablissement Keyzer. Een geliefkoosde vergaderplaats van de TV-scene, we zagen er dikwijls de makers van het VPRO programma Het Gat Van Nederland rond een paar aaneengesloten tafels zitten praten. Een teevoo-programma als dit bestaat niet alleen uit het onderwerp, er komen veel meer zaken kijken: de grafische vormgeving, de filmpjes aan het begin en einde en bij de hithits, het decorontwerp, de gigantische spiegels achter de optredende groep en het oubollige huiskamerachtige interieurje compleet met palmen waarin de hitgroepen en vaste gast Drs. P. opereren, de belichting, het geluid, de regie etc.

Voor je het goed en wel beseft breekt de dag aan waarop je studio drie binnenstapt, de dag waarop het grootste gedeelte van het programma wordt opgenomen. In de weken daarvoor zijn de interviews met de groep al op film opgenomen, daar zijn op warme middagen in bedompte donkere ruimtes de beste gedeeltes uitgekozen, en op deze dag rest nog de opname van het live concert en de volgende dag de montage van het complete programma. NOS studio drie ziet eruit als een grote fabriekshal met aan het plafond een omgekeerd woud van lampen, stangen en grote slurven die dienen voor de air-conditioning. In een hoek van de studio staat het kleine décor met de palmpjes, het grootste gedeelte van deze ruimte wordt in beslag genomen door het podium waarop de hoofdgroep concerteert.

DE SPIEGELS

Achter dit podium hangen de nu al beroemde en beruchte spiegels. Berucht omdat de brandwacht (bij elke studio hoort een brandwacht die geuniformeerd en onopvallend in een hoekje staat te kijken of er geen brandgevaarlijke dingen gebeuren.) bij het zien van deze zeer grote spiegels in paniek raakte omdat hij dacht dat ze van spiegelglas waren gemaakt en niet kon begrijpen dat de dunne kabeltjes waaraan de grote vlakken waren opgehangen, dit gewicht konden dragen. Nadat aan hem en

zijn inderhaast erbijgeroepen commandant was uitgelegd dat de spiegels niet van glas doch van een dun soort folie waren gemaakt (hetzelfde spul wat de NASA in de ruimte gebruikt voor zonne- en andere reflectie doeleinden, men noemt het dan ook ruimtevaartspiegels.) was men gerustgesteld en kon de opname aanvangen. Meer problemen dienden zich aan. De cameramensen krijgen instructies van de regiekamer via een koptelefoon. Het bleek dat wanneer de groep speelde, het lawaai zo hard was dat de cameramensen niets meer hoorden. Of er moest een ander type koptelefoon komen of de groep moest zachter spelen en het laatste bleek onmogelijk. 's Middags wordt er gerepeteerd, er wordt vastgesteld welke nummers gespeeld worden en hoe lang. Zo moet men vantevoren weten in welk nummer wanneer en door welk instrument een solo wordt gespeeld, het geluid moet geregeld worden. Naast de regiekamer, - een rechthoekige ruimte met een grote console waarachter de regisseur, de schakeltechnicus en de scriptgirl plaatsnemen, uitkijkend op een wand met twaalf tv schermen, voor elke camera één en een paar extra, - ligt de geluidskamer die niet onderdoet voor een opnamestudio van een platenmaatschappij. Hier wordt door middel van een onafzienbare hoeveelheid apparatuur het geluid zo geregeld dat het optimaal door de kleine tv-speekertjes weergegeven kan worden. Bij de opname van

het Kayak programma waren de producer en de geluidstechnicus van de groep zelf aanwezig om samen met NOSTechnicus Peter van Bronckhorst tot het meest perfecte resultaat te komen.

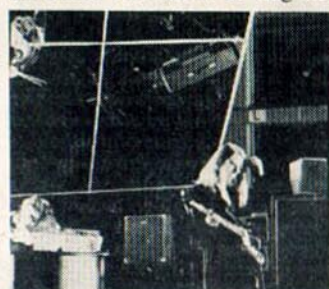
KAKEFONIE

En dan 's avonds na maanden van voorbereidingen gaat het eindelijk allemaal gebeuren. Om acht uur stroomt het publiek de studio binnen, even later beginnen de definitieve opnames. Op de twaalf schermen is een kakefonie van beelden en kleuren zichtbaar. Onder hoge spanning worden de juiste beelden gekozen, schreeuwend worden camera's in de juiste positie geredigeerd, er wordt druk tussen de geluids- en regiekamer heen en weer gelopen, voorstellen, suggesties, veranderingen. Van de andere kant, de hoofdcontrolekamer waar de kwaliteit van het beeld constant bewaakt wordt, worden glazen wijn en flessen bier aangereikt. Een perfecte sfeer, als je niet zou weten dat er een programma werd opgenomen, zou je je op een feestje wanen. Om tien uur is het allemaal voorbij, de regiekamer stroomt vol, de jongens van de groep, de roadies, de geluidsjongens en andere belangstellenden. Het opgenomen concert wordt op vier monitors afgespeeld, complimenten vliegen over en weer, er wordt hard op de diverse schouders geklopt en aan het eind klinkt een spontaan applaus in de nu te kleine regiekamer op. De volgende morgen worden alle onderdelen, interviews, hitjes, concert, leaders, aan elkaar gezet en zit de eerste aflevering van Nederpopzien erop. De volgende dag wordt je alweer geconfronteerd met één van de aspecten van een serieprogramma, er moet worden gewerkt aan de volgende uitzending, en alles begint weer van voren af aan. Steeds meer gaat het produktieapparaat op een goed geoliede machine lijken, en aan de andere kant word je je steeds meer bewust dat wanneer er ook maar een klein onderdeelje fout zal gaan, die hele machine krakend en knarsend tot stilstand zal komen.

PRETENTIEUS?

Een popprogramma op deze manier maken vergt veel, heel veel tijd. En dat niet alleen, de ideeën moeten er zijn, liefst goede, er moet veel worden nagedacht, veel gereisd, veel georganiseerd. Het is gemakkelijker om een programma te maken met alleen maar playbackende hitgroepen, er is voldoende aanbod van de platenmaatschappijen. Je zoekt maar wat uit, organiseert alle groepen op een dag, laat een leuk decor maken en zet de hele zaak op de videotape. Maar de voldoening dat je iets goeds hebt gemaakt, ontbreekt, of zoals regisseur Peter van Halm eens zei: 'het is van

stront een taartje bakken'. Nederpopzien is in wezen een pretentieuze opgezet programma, het wil meer dan de anderen, een duidelijker en eerlijker beeld van de Hollandse popscene, mocht die er zijn. Anders het signaleren van het ontbreken van die scene. Meer volwassen aandacht voor Nederpop. Het heeft het nodig, alleen al omdat het ongewild in een oneerlijke concurrentiepositie met de disco - drive-in shows is gedrukt. De Nederpop is onzeker over zichzelf, onzeker over de gebrachte muziek. Alleen al omdat er nooit adequate aandacht aan is besteed, omdat eigenlijk nog nooit iemand heeft vastgesteld dat Nederpop echt bestond. Die zekerheid probeert het programma Nederpopzien te geven, aan de kwaliteit van de muziek kunnen we niets doen en zouden we ook niet willen doen. En dan is er nog het

(Vervolg van pagina 1)

me niet mee. Focus' internationale trip is ze niet in de kouwe kleren gaan zitten, vliegt me op eens door mijn hoofd, als ik me met moeite door een ellenlange gitaarsolo van Jan Akkerman (uitgeroepen tot beste gitarist van de wereld) heenbijt. Een ongeïnspireerd machtsvertoon. Er is sinds de jamsessions in Lanx veel veranderd. Niet het repertoire, dat is op een kleine wijziging en uitbreiding tot nu toe ongewijzigd gebleven. Op zichzelf al een veeg teken voor een internationale popgroep. Misschien ligt het in de spontaniteit en de inzet, die naar duizenden keren hetzelfde spelen wel zal zijn afgevlakt.

JUKE BOX

Als na een toegift en een enthousiast publiek dat er blijkbaar andere gedachten dan mij op na houdt, Focus in de kleedkamers terugkeert is iedereen oververmoeid en bezweet. Omdat ik zelf onzeker ben over hoe ik het afgelopen uur muziek moet beschouwen, probeer ik het van Thijs te weten te komen. 'Hoe ging het?' 'Wel goed geloof ik, het publiek was tenminste razendenthousiast, dat zal je zelf wel gemerkt hebben, maar vlak na een concert weet ik nooit hoe het was, ik ben leeg, weet je. Er is gewoon een witte plek in mijn herinnering, maar dat komt straks wel weer terug hoor.' (Geruststellend, omdat ik blijkbaar bij die witte plek nogal vreemd keek.) 'Vraag het me straks maar weer.' Later vraag ik Thijs of-ie soms niet het gevoel heeft dat-ie een soort juke-box is die steeds op aanvraag dezelfde deunen moet produceren: 'Helemaal niet, elke keer ga ik er weer helemaal tegenaan, het is ook elke keer anders, nee, dat zou ik nooit willen zeggen, ik vind het ook een vreemde vraag, eigenlijk.' Het is over drieën en we gaan naar huis. Buiten rijden de vrachtwagens al weer met geopende achterkanten achteruit op de artiestenringang af, voor de roadies en de chauffeurs is de nacht nog lang niet voorbij. Dan was er nog die dag dat we gezamenlijk (Peter van Halm, Pim Oets en ik.) naar kasteel Groeneveld in Baarn gingen, waar Focus aan nieuw repertoire werkte, om een kort en zakelijk gesprek over het programma te voeren. In het waanzinnig interieur - heeft de tijd een eeuw stilgestaan, of ligt het aan ons? - treffen we Thijs, bijna begraven in een diepe, oude lederen fauteuil. Vanachter een deur klinkt keihard doch gedempt de sologitar van Jan Akkerman. Als we met manager Yde de Jong zitten te praten en Thijs zich weer

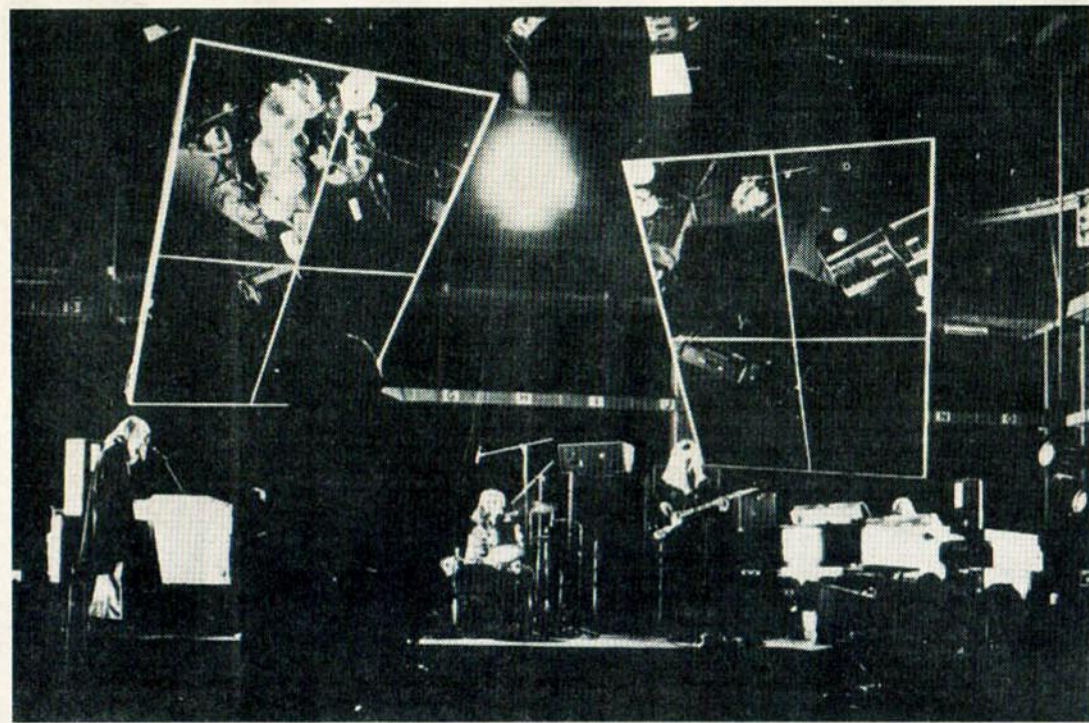
voorbeeld van Focus, de groep die het wel internationaal gemaakt heeft. Maar of dat een goed voorbeeld is betwijfel ik. De woorden van Pim Koopman, drummer van Kayak, klinken nog bij me door: 'Tja hè, die buitenlandse groepen, iedereen kijkt tegen ze op, ze komen met 250 ton aan apparatuur, in gewicht dan, en dat ja, eh, maakt alles goed.' Op dat ogenblik vergat Pim dat Kayak's apparatuur er ook mag wezen en dat de kwaliteit niet of nog steeds niet wordt afgemeten naar de hoeveelheid apparatuur. Pim bedoelde wat anders, zonder dat-ie het exact onder woorden kon brengen. Het is weer die onzekerheid, de angst niet voor vol aangezien te worden, de woorden: ach, het is maar een Hollands groepje. En daarom is Nederpopzien een Nederlands programma over Nederlandse artiesten.

bij de anderen heeft gevoegd, (minus Pierre van der Linden, die de ontwikkeling van het nieuwe repertoire niet de voor hem goede kant op zag gaan en derhalve wegbleef en liever afwachtte tot de ideeën wat meer afgerond zouden zijn.) klinkt vanachter de deur veelbelovende muziek. Steviger en meer rokend dan het oude werk, simpeler en vrijer dan het keurslijf van de voorheen gebezigde symfoniepop. Dit zal dan het nieuwe repertoire moeten worden, denk ik. Het werd hoog tijd. Focus: drie jaar lang spelen ze hetzelfde materiaal en hebben een waanzinnig succes in Amerika en Engeland, drie jaren waarin het succes in het buitenland sneller doorbreekt dan in het binnenland, drie jaren waarin de frustraties zich doen gelden, zoals de aanvankelijke weigering om voor de Hollandse beeldbuis op te treden omdat er in het prille begin geen reële aandacht aan de groep besteed was, (behalve het playbacken van hitjes als House

Of The King en Hocus Pocus, waarvoor begrijpelijker wijze bedankt werd.) drie jaar waarin dan later de gedachte zich aan de groep opdringt dat er misschien toch te weinig aandacht aan het thuisfront, het Hollandse publiek, besteed wordt, drie jaar waarin het nog steeds goed is blijven gaan tussen die twee persoonlijke tegenpolen: Thijs van Leer en Jan Akkerman, (Thijs, de bedachtzame, vriendelijke, aardige en wel-opgevoede jongeman uit een beter milieu, Jan, de wat bruut aandoende, ruwe bokster blanke pit-figuur.) drie jaar waarin de groep enige wijzigingen heeft ondergaan, waarvan de laatste het meest hard aankwam, en tenslotte drie jaar waarin het mij is duidelijk geworden dat het toenmalige Focus in Lanx niet meer het Focus van nu is, een beetje beu van al de Amerikaanse trips, moe van het succes en alle met zich meebrengende publiciteit, en misschien wat moe van zichzelf. Het wordt, nogmaals, hoog tijd dat er weer wat nieuws gaat gebeuren. En tegen die tijd is Focus al lang als de enige internationale topgroep in de Hollandse historie bijgeschreven.

PIERRE VAN DER LINDEN:

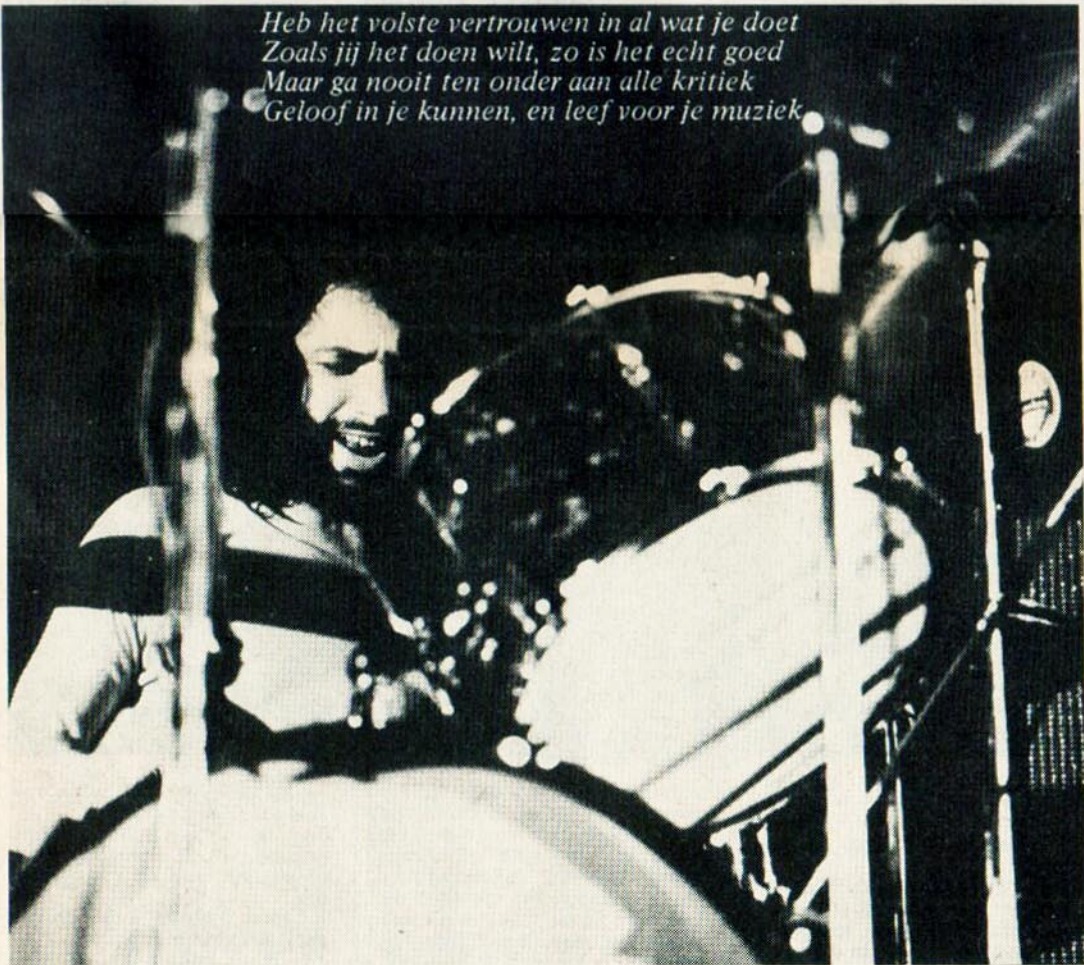
"Ik heb er een mooie auto aan overgehouden"

Een groep verlaten met elpees in de Amerikaanse en Engelse hitlijsten, met hoge scores in lezerspolls en een zeer riant inkomen, daar moet je wel lèf voor hebben. Dat lèf had Pierre van der Linden, een profiel van Focus is natuurlijk niet compleet zonder de drummer te ondervragen die het grootste gedeelte van Focus' opkomst heeft meegemaakt. In tegenstelling tot de geruchten bleek Pierre gewoon thuis en bereikbaar, al kwam het idee voor een interview niet bepaald gelegen. Hij is druk bezig met z'n toekomstplannen, heeft intussen alweer een groep (vergeefs) uitgeprobeerd, en maakt op eigen houtje lange, fascinerende banden vol drumsolo's in een caravan van z'n schoonouders.

Hij woont in een flat in Amsterdam-West, in de buurt van de Sloterplas. Smaakvol interieur, lieve echtgenote en een zoontje. Pierre praat zacht, onzeker, maar open. We gaan in de zijkamer zitten waar ook een oefen-drumstel staat dat geen geluid maakt, en waar allerlei voorwerpen doen vermoeden dat hier het geestelijk leven gestimuleerd wordt. Dat blijkt het geval: Pierre doet hier aan meditatie.

Tijdens het gesprek kauwt hij kauwgom, rookt ketting en gaat geen vraag uit de weg. Luistert na afloop de band terug: 'Dat kan wel hè, ik klink een beetje onzeker, maar wie 't hoort voelt wel aan hoe 't zit.' Aan de muur hangt een ingelijst gedicht dat z'n vrouw ooit es voor hem maakte:

*Heb het volste vertrouwen in al wat je doet
Zoals jij het doen wilt, zo is het echt goed
Maar ga nooit ten onder aan alle kritiek
Geloof in je kunnen, en leef voor je muziek*

— Hoe lang ben je met muziek bezig?

PvdL: 'Nou zo'n 12 jaar ongeveer'

— En hoe ben je begonnen?

PvdL: 'Ik begon met Johnny and his Cellar Rockers, met Jan samen, en daar heb ik ongeveer 2 jaar bij gezeten, toen ging dat ook niet meer...'

— Wat was dat voor groep?

PvdL: 'Een rock and roll-groep, een van de eerste rock and roll-groepen in Holland... En toen moest ik ook weer wat anders gaan doen, na een jaar of 2, toen heb ik nog in allerlei onbekende groepjes gezeten, tot ik Jan weer tegen kwam bij Brainbox, en daarmee zijn we vrij bekend geworden in Nederland, en dat hield óók weer op, en toen ging ik nog even door met Brainbox, en Jan ging al naar Focus, die eh hield 't daar ook al niet meer uit, en toen vroeg-ie mij weer op een gegeven moment bij Focus. Toen ben ik weer bij Jan gegaan, en dat werd dus Focus. En daar heb ik 3 jaar bij gezeten, en dat ging ook niet meer.'

— Waarom ben je de muziek in gegaan?

PvdL: 'Nou, vanaf m'n 5e jaar wilde ik al drummer worden, toen zat ik al op de vuilnisbak een

beetje met de radio mee te spelen...'

— Dat wist je toen al zeker.

PvdL: 'Ja... Toen wilde ik al op de muziekschool.'

— En wat vonden je ouders ervan?

PvdL: 'Nou die zagen d'r wat in, ze vonden dat ik talent had, andere mensen ook, en toen ik 9 was zeiden ze: je moet les gaan nemen.'

— En dat heb je toen gedaan?

PvdL: 'Ja, de klassieke lessen gevolgd. Ik heb bij elkaar een jaar of 10 op les gezeten, en toen mezelf verder ontwikkeld. En ja... Zo is 't dus verder gegaan.'

— Hoe lang heb je in Focus gezeten?

PvdL: 'Drie jaar.'

— En hoe lang ben je d'r nu uit?

PvdL: 'Ik ben d'r nu een maand of twee uit.'

— Hoe is dat gegaan, hoe kwam je d'r eigenlijk in?

PvdL: 'Nou, dat Jan mij vroeg, die wilde weer graag met me spelen want hij was niet tevreden over Hans Cleuver, over de vorige drummer, en toen zei hij: nou ik moet weer met je spelen want dat is de enige manier, we kunnen iets bereiken samen. En dat is ook gelukt. En eh... Nou dat ging door,

we kregen veel succes, tot op een gegeven ogenblik 't ook weer eindigen moest.'

— Waarom?

PvdL: 'Nou ja, 't is teveel uit elkaar gegroeid weer, op een gegeven moment. Jan interesseerde zich voor middeleeuwse muziek, luithmuziek, en ik interesseerde me voor de nieuwste soort muziek eigenlijk, 't waren 2 tegenstellingen, 't ging gewoon niet meer.'

SLEUR

— En jij stapte zelf uit Focus?

PvdL: 'Ja.'

— Maar waarom kon je je niet meer in Focus thuisvoelen?

PvdL: 'Ja... Eh, mentaal ook, de sfeer was niet zoals ik 't wilde. Ik kreeg niet genoeg voeding om me te inspireren, ik kon me niet meer concentreren op m'n instrument, en dat was gewoon erg jammer.'

— En de muziek, kon je daar nog achter staan?

PvdL: 'Jawel, maar dat werd teveel een sleur want we hielden 't bij hetzelfde repertoire en dat kon ook niet anders door al die toernee en al die drukte, en eh, d'r was haast geen tijd om te repeteren en iets nieuws te gaan doen, want iedereen was doodvermoed.

Op een gegeven ogenblik kwam ik op een inzinking, ik kreeg echt een mentale klap, ik raakte m'n zelfvertrouwen kwijt en toen moest ik iets anders gaan doen, anders was 't helemaal met me gedaan geweest waarschijnlijk.'

— Heb je nou ruzie met de jongens?

PvdL: 'Nee, geen ruzie. Ik geloof als ik ze nu weer zou zien, dat 't eh, dat we echt weer eh, samen een goed contact zouden hebben gewoon.'

— Nou, zo hoort 't ook.

PvdL: 'Ja.'

— Maar je hebt ook wel een goeie tijd gehad met Focus.

PvdL: 'Zeker, ja. Ik heb veel geleerd en eh, nou, 't zal moeilijk zijn om een groep op dat niveau terug te krijgen. 't zal erg moeilijk zijn. Zeker voor Europa is 't een zeer goeie groep.'

— Heb je dat nou echt bewust gevolgd, dat 't zo'n sukses werd? Of is 't een beetje buiten je om gegaan?

PvdL: 'Nee, dat zat er al in vanaf 't begin, in de boerenzalen in 't begin stonden ze al echt op hun stoelen te kijken, de hele avond lang, dus 't zat er altijd al in.'

— Maar in 't buitenland?

PvdL: 'Buitenland ook, Engeland. We speelden voor 't eerst in de Speakeasy in Londen, en daar hadden we enorm veel succes, voor de Speakeasy was dat iets bijzonders.'

— Hoe voelt dat nou, succes hebben in 't buitenland?

PvdL: 'Nou in 't begin was 't eh, echt een openbaring voor iedereen, maar ja eh, 't ging steeds verder en op een gegeven moment raak je daar ook aan gewend en dan wordt 't te zwaar op je dak allemaal, de druk wordt te groot, en toen kon ik er niet meer tegen.'

— Hoe was de eerste toernee door Amerika?

PvdL: 'Erg goed...'

— Ja?

PvdL: 'Ja. Heel fijn.'

— Publiek?

PvdL: 'Ja. 't Is wel erg vrij daar, en open, en eh, nou, ze houden daar van enorme swingmuziek eigenlijk, als 't maar swingt dan is 't goed, dat is Amerika.'

CABARET

— En eh, waar hou je zelf van? PvdL: 'Nou, van klassieke muziek en jazzmuziek eigenlijk, ik zoek een richting die daar tussenin ligt.'

— En dan kon je niet in Focus voor mekaar krijgen?

PvdL: 'Nee, want 't blijft... Ja, Focus is Focus. Maar ik zoek nog toch een andere richting eigenlijk. Ik hoop dat ik dat eens zal kunnen vinden.'

— Kun je samenvatten wat Focus doet, en gedaan heeft? Hoe zou je dat nou omschrijven?

PvdL: 'Wat Focus gedaan heeft...'

— Nou, 't soort muziek, de richting.

PvdL: 'Ja. Ja, 't waren thema's van Bartók, en er zaten jazzinvloeden in, Jan die speelde erg vrij, die probeerde vrij expressie te uiten, dat vond ik erg fijn, en eh, Thijs die had dus meer de klassieke kant weer, d'r zaten wel een hoop tegenstellingen in, en dat eh, 't bleef wel interessant vond ik.'

— Vond je niet dat er ook een theaterkant zat aan Focus?

PvdL: 'Ja, van Thijs z'n kant vooral dus hè, met het jodelen en eh... Hij had veel eh, cabaret nog in z'n stijl.'

— Nou, 't komt misschien ook een beetje door z'n vrienden.

PvdL: 'Ja, door eh, Ramses Shaffy en al dat soort dingen.'

— Wat ga je zelf nou doen?

PvdL: 'Nou ik probeer een groep te vinden die daar tussen in ligt, die eh, ja eh, wat klassieker is en nog meer jazzy eigenlijk is, nog progressiever, maar wat toch commercieel in 't gehoor ligt. Toch begrijpelijk voor 't publiek blijft.'

— Maar daar ben je nog niet aan toe op 't ogenblik?

PvdL: 'Nee, ik ben nog aan 't zoeken, ik doe 't rustig aan want ik wil... 't Moet natuurlijk wel iets goeds worden. Je kan niet zomaar iets gaan beginnen weer. Dat kan niet.'

— Als je nou een raad zou kunnen geven aan Nederlandse groepen, die 't willen maken, wat zou dat zijn?

PvdL: 'Ja... We hebben met Hocus Pocus dus veel succes gehad, dat heeft 't eigenlijk doorgebroken, ja... Om dus hard te studeren, zo goed mogelijke muziek proberen te maken, samen vooral, en ook niet te egocentrisch, dat geloof ik niet, maar eh... Gewoon goed bezig zijn, en zoveel je kan, dat de muziek dus echt diepte krijgt.'

— En zakelijk, maakt dat nog wat uit?

PvdL: 'Ja, en goeie zakelijke leiding, dat is ook erg belangrijk, want als je dat niet hebt dan kom je toch ook nergens.'

— Hoe komt 't nou dat groepen

als Golden Earring en zo 't niet redden in 't buitenland?

PvdL: 'Volgens mij is 't niet apart genoeg, 't is nog teveel een afspiegeling van andere groepen, en wij hadden echt eh, een aparte sound, wat nooit eerder is gebeurd. Dat vonden de mensen bijzonder.'

— Vind je dat niet een symptoom van de hele Nederlandse pop, dat 't té veel een imitatie is?

PvdL: 'Ja, dat is wel een nadeel, ja. Engelse groepen hebben dus veel meer een eigen stijl. Er zitten ook veel Engelse groepen in Amerika, zoals Yes en eh, nou noem maar op, allerlei groepen.'

— Ben je nou nog rijk geworden aan Focus?

PvdL: 'Ik heb behoorlijk wat verdiend, ja.'

— Ja?

PvdL: 'Ja. Ik heb er een mooie auto aan overgehouden, en dat eh... 't Heeft echt wel z'n nut gehad ja.'

— Maar rijk? Zou je 't rijk willen noemen?

PvdL: 'Nee, rijk niet. We hadden nog zoveel onkosten daarbij. Maar wel een erg goed inkomen, dat wel ja. 't Werde bijzonder goed betaald wel.'

— En dat waren de optredens? Of platen?

PvdL: 'Ook de platenroyalties, en de optredens, alles.'

— En jullie werden niet opgelicht of zo, door iemand. Jullie zijn heel behoorlijk uitbetaald?

PvdL: 'Ja hoor, echt wel. Ik geloof niet dat er een eh... Nee, dat niet.'

LEF

— Repeteer je nou nog, voor een nieuwe groep?

PvdL: 'Nee nog niet, ik wil nog rustig even gaan zoeken met wie ik wil spelen en dat heeft even tijd nodig, misschien een half jaar, misschien een jaar, 't kan ook over 2 maanden al bekend zijn, dat ligt eraan.'

— Wat vind je van de jongens in Focus, wat zijn Thijs en Jan en Bert voor jongens? Wat voor type?

PvdL: 'Bijzonder goeie jongens wel.'

— Maar 't zijn heel uiteenlopende figuren.

PvdL: 'Ja, zeker wel. Bert is meer de rustige figuur, en de afwachtende figuur. Thijs heeft wel ontzettend veel goeie ideeën, en erg muzikaal, goed gehoor, erg onderlegt ook, ik vind 'em eh, een goeie kop gewoon. En Jan die is ook erg muzikaal, en er straalt veel kracht van uit. Veel lef en moed, veel eh... Daar heb ik erg veel bewondering voor, vooral voor de lef die Jan heeft.'

— Maar is 't met hun 2 ook niet zo dat hun ideeën erg ver uiteen lopen?

PvdL: 'Ja, juist daarom is de stijl bijzonder geworden, omdat 't uiteen liep. 't Heeft zich zo raar ontwikkeld eigenlijk. 't Publiek voélt dat er iets aan de hand is. 't Is iets aparts.'

— En als er nou conflicten waren, wie z'n kant koos je dan?

PvdL: 'Nou, ik hield me meestal neutraal. Maar meestal, omdat ik Jan dus langer kende was ik nogal vaak met Jan. Ook wel met Thijs, 't lag eraan hoe 't er voor stond.'

— Denk je dat je ooit nog terugkomt bij Focus?

PvdL: 'Nee, dat denk ik niet.'

— Had je ego-problemen?

PvdL: 'Ja, ik werd nog teveel onderkend eigenlijk. Ze zagen dus niet precies wat er gebeurde op dat slagwerk. Ze konden me toch al moeilijk horen want er waren vaak moeilijkheden met 't geluid in de zaal, dat 't moeilijk doorkwam. Voor de drums is dat altijd een nadeel. Maar de aandacht werd dus altijd 't meest gevestigd op Jan en Thijs, en dat voelde ik ook te sterk, en dat vond ik ook moeilijk te verdragen.'

— Als ze je zouden vragen om weer bij de groep te komen, wat zou je dan zeggen?

PvdL: 'Dan zou ik zeggen misschien, dat we eerst inderdaad de koppen bij elkaar moeten steken, dan heel rustig nadenken wat we dus... Om tot heel iets nieuws te komen, en eh... Dat 't zo compact wordt dat 't niet anders meer kan.'

— Zou je zelf weer terug willen?

PvdL: 'Nee, of er moet wel heel wat gebeuren. In mentaal opzicht dan. Ik heb nu behoefte aan een ontzettend close contact met de groepleden, als dat er niet is dan ben ik ergens verloren gewoon, dus eh... Als je een toon geeft op de gitaar, dat ik 'm voél van binnen weet je wel, dat ik daarop kan gaan spelen, dat heb ik nodig. En als dat er buiten valt dan is dat weg, dan eh, dan verlamt me dat op de een of andere manier.'

— 't Is voor jou een erg emotionele zaak, muziek.

PvdL: 'Ja. Ik ben erg gevoelig op dat gebied. Dat is mijn natuur, ik kan 't niet helpen. (lacht verlegen).

JAN AKKERMAN:

"Dan zeg ik, dat ben ik zelf niet die daar staat te spelen"

Een paar weken geleden maakten de lezers van het Engelse popweekblad Melody Maker uit dat onze eigen Jan Akkerman de beste (DE BESTE!) gitarist ter wereld is, beter dan alle andere coryfeën. Jan is net terug uit Amerika, en aan de muur van z'n witgeschilderde en omgebouwde boerderijtje, gewoon aan de openbare weg in Friesland, hangt noch het knipsel uit de MM, noch een van de gouden Focus-platen. Die vinden we later pas, bij een bezoek aan het toilet. Maar de Edison van 1972 staat wel op de schoorsteenmantel. Jan is fors, en gehuld in een uit de USA meegebracht, custom-made geel lederen pak. In de hoek van de huiskamer staat een gitaar, in een andere hoek een kleurentelevisie, en voor de rest wijkt het interieur niet wezenlijk af van de gemiddelde burgermanshuiskamer. Jan rolt half zware shagjes, vertelt desgevraagd graag te dammen en speelt tijdens het interview nog een klassiek spel: verstoppertje. De lezer van de onderstaande, letterlijk van de band overgetikte vragen en antwoorden, mag uitmaken of Jan tenslotte gevonden wordt. Niet opgenomen zijn Jans onomwonden uitspraken over allerlei hete, politieke hangijzers, waarbij hij zich graag van de toelichtingen 'Dat vin'k goed' of: 'Dat vin'k niet best' bedient. Zijn lieve en hoogzwangere vrouw Lammy bemoeit zich op geen enkel moment met het vraaggesprek, maar verstrekt wel uitstekende koffie en, later, soep met prima belegde boterhammen. En ze mist geen woord van wat er gezegd wordt.

— Wat heb je tot dusver gedaan in de muziek?
JA: 'Ik heb niks anders gedaan dan muziek; op één jaartje na, toen ben ik in de haven gaan werken, dat was het.'
— Welke groepen heb je in gezeten?
JA: 'Ik ben begonnen met het Friendship Sextet, toen de Cellar Rockers, de Hunters, Brainbox, en Focus, dat is het.'
— Wat was de eerste groep waar je in zat waarvan je het gevoel had dat 't zin had, dat je iets deed?
JA: 'Ik vond iedere groep zin hebben.'

— Maar je bent toch steeds je doel gaan verleggen?
JA: 'Ja. Of andere mensen verlegden hun doel, ik weet 't niet. Op een gegeven moment stroomde dat niet en, nou ja, eh, goeiedag.'
— Maar je had toch zelf altijd een doel?
JA: 'Ja. Dat ben ik altijd zo goed en zo kwaad als 't ging trouw gebleven.'

— Wat voor doel?
JA: 'Wat voor doel. Dat ligt hoger waarschijnlijk dan ik 't kan waarmaken, maar dat vin'k niet erg.'
— Maar kun je 't omschrijven?
JA: 'Nee... Dan zit ik hier morgenavond nog.'
— Maar waar heeft 't mee te maken?
JA: 'Dat heeft er mee te maken dat... Je zou 't het beste kunnen vergelijken, wat ik ook doe, wat ik ook verdien, dat ik niet meer scheef kan gaan, op geen enkele manier. Al zeg ik nog duizend keer godverdomme, dat ik niet meer schreef kan gaan. Dat doel.'
— Maar hoe bedoel je, wat bedoel je met scheef gaan?
JA: 'Eh... De slechte kant op. Ik heb toch gezegd, 't is moeilijk. Ik kan 't je niet uitleggen.'
— Heeft 't te maken met dat je iets eh, iets heel zuivers wil?
JA: 'Ja. Zo zou je 't kunnen stellen. En ik heb niet altijd zo geleefd, en ik zal ook nooit zo leven. Maar toch hou ik dat voor ogen.'

— En kom je een beetje in de buurt van dat doel met Focus?
JA: 'Ja. Zeker. Anders was ik er nooit zo lang bij gebleven. En dat is met name ook de schuld van de heer Van Leer (lacht). Ja. Die is d'r ook... Die heeft dat ook wel gezien. Ja ik kom niet met dure McLaughlin-verhalen aan, 't is gewoon zo.'

STERIELE HANDEL

— De vorige groep waarin je zat, Brainbox, waarom ben je daar toen uitgestapt?
JA: 'Nou 't zat zo, ik kwam Thijsje van Leer tegen, en die zat te oefenen met Ramses in Felix Meritis, en eh, mijn eigen manager in die tijd, John van Setten, die zei: zeg moet je es luisteren, daar speelt een organist... Ga es mee. En eh, ik had toevallig een gitaar bij me, nou dat was niet zo toevallig, ik heb altijd een gitaar bij me, en in ieder geval, ik ging wat meespelen, en dat von'k niet zo best. Nou, en toen kreeg ik Ramses

naderhand op m'n dak, van jij moet dit, en dat, en zus en zo, jij moet es gaan repeteren. En toen ben ik met de jongens gaan repeteren. Daar kwam Van Setten achter, en die schopte me toen de groep uit. Zó zit 't. Ik ben d'r niet weggestapt, maar ik had 't niet erg gevonden... Ik vond 't niet erg, laat ik 't zo zeggen.'

— En wat ontdekte je in eh, in Thijs?

JA: 'Ja, wat ontdek je in een ander mens... iets wat je waarschijnlijk eh zelf ook bezit, en niet kwijt kunt, of... Je projekteert jezelf altijd op een ander mens, anders zou je mekaar waarschijnlijk niet eens mógen, anders zou 't een vrij steriele handel wezen. Een veld van herkenning, doodgewoon. Zowel menselijk als muzikaal. Ik heb dingen die hij niet heb, hij heb dingen die ik niet heb.'

— En toen, wat deden jullie in de eerste tijd?

JA: (zucht) 'Ramses een beetje begeleid, Liesbeth, plaatjes als backing-groepje van Hair, 's avonds van 8 tot 12, of van 8 tot 2, spelen bij Hair, en overdag... In die tent, bij het eh, stadion. En overdags repeteren, tot eh, tot bloedens aan toe, want 't was net zo koud als nu, en die tent had geen verwarming. En toen we 3 weken bij elkaar waren hebben we die eerste elpee gemaakt, in Engeland. En de rest allemaal lekker vliegen en zo, je kent 't wel, dat dorst ik toen nog niet (lacht) ken je nagaan!'

— En vanaf wanneer had je 't gevoel dat Focus iets werd?

JA: 'Ik heb nooit in die termen gedacht, van of Focus iets werd, of niet iets werd. 't Is iets geworden.'

— Maar wanneer voelde je dat, dat 't iets geworden was?

JA: 'Nou... (stiltte) Dat voel ik nú pas. Anders zou ik niet eh, niet hier zitten. Dan zou ik niet in Amerika zijn geweest, of in Engeland, hè? 't Is niet alleen mijn werk hoor... Managers hebben er aan meegewerkt... En 't heeft ook nog wel wat avondjes gekost om mij d'r van te overtuigen naar de overkant te gaan. Ik was 't er niet zo mee eens. Maar ja! 't Is goed gebleken.'

— En hoe is de gang van zaken nou verder geweest, jullie hebben na die eerste elpee nog meer elpees gemaakt?

JA: 'Eh, ik geloof een stuk of 5 bij mekaar... Vier. En de rest die er nog bij zijn gekomen dat zijn allemaal verzamel-elpees, of eh... Ja.'

— En staat er nou op die platen iets waarop je echt trots bent?

JA: 'Ik ben op alles trots wat er staat op die platen... Wat ik dus met Focus heb gedaan. Anders zou 't geen zin hebben, nogmaals... 't Klinkt lullig maar 't is zo!'

WEERSTANDEN

— Helemaal niet. Maar jullie hebben vooral in Nederland nogal wat weerstanden gehad tegen jullie muziek. Heb je daar enige verklaring voor?

JA: 't Interesseert me niet.
— Die weerstanden?
JA: 'Nee. Kijk, ik meen me eigen beperkingen te kennen, en ik vind 't eh, waardeloos genoeg dat die er zijn. En wat een ander d'r van denkt dat interesseert me geen reet.'

— Maar hoe verklaar je 't dat julie in Amerika en Engeland wel hoog op de hitparade komen en hier niet?

JA: 'Ik zoek d'r ook geen verklaring voor. Ik vind 't alleen maar fantastisch, meer niet... (stille) Net zoals die verkiezing en zo, van gitarist en zo, dat maakt eh... Ik heb d'r geen verklaring voor, 't is fantastisch, maar 't verandert niks aan de zaak, helemaal niks. En zal 't ook nooit.'

— Wordt 't aandeel dat Focus heeft in jou muzikale leven niet steeds kleiner, ik bedoel, ga jij naast Focus niet steeds meer doen?

JA: 'Eh... Nee. Dat geloof ik niet. Tuurlijk, ik doe wel dingen zoals solo-elpees en zo, ach... Zo'n solo-elpee is 2 weken uit m'n leven, en een jaar studie thuis. En zo geldt 't voor ieder groepslid, die doen thuis ook iets, en dat denken ze dan niet kwijt te kunnen in de groep, nou, dan ga je een solo-elpeeje maken, maar wat maakt die 2 weken uit dat je in een studio zit. Maar dat betekent niet dat je nevenactiviteiten hebt. Tenminste, dat geldt niet voor mij. Nee, zo zie ik dat niet.'

— Maar is Focus voor jou niet een vast punt in zoverre, dat je weet wat je er aan hebt, en waar je heel moeilijk uit de band kan springen? Ik bedoel, legt 't jou niet beperkingen op?

JA: 'Ja 't legt er maar net aan, wil ik uit de band springen.'

— Ja, wil je dat?

JA: 'Ja, of je dat wil... Ik vind eh, als popmuzikantje heb je alle vrijheid die je maar wensen kan, 't is echt waar. En eh, 't is wel es goed om in een bepaald verband te zitten en in een stramen. Dat vind ik goed. 't Maakt alleen je herkenningpunten buiten dat eh... 't veld maakt 't breder volgens mij.

En Focus heeft toch wel een muzikale potentie die niet gering is (lacht). Ik bedoel eh, van Van Leers kant, als componist. Die vind ik nog steeds een van de grote jongens. Ik zit niet te slijmen over Thijs! Ik bedoel alleen maar dat ik 'm waardeer, als musikus.'

— Tuurlijk. Maar jullie moeten toch regelmatig compromissen sluiten over de muziek van Focus?

JA: 'Nou, mooier is d'r niet, joh!'

— Nou, dat heb ik nog niet vaak gehoord van een popmuzikant.

JA: 'Dat zal wel niet nee.'

— D'r zijn er veel die dat niet graag doen.

JA: 'Nee? Ja, God eh... Dan repeteren ze elkaar waarschijnlijk niet zo erg. Ik weet 't niet.'

THEEKRANSJE

— Maar jullie hebben er nooit conflicten over, over de muziek?

JA: 'Jawel joh, tuurlijk. Maar de meeste conflicten gaan gewoon over dingen van buitenaf, meer niet.'

— Maar hoe vechten jullie 't nou uit, als jullie 't niet eens zijn?

JA: 'Nou ja, God, 't is vaak genoeg gebeurd dat er één noot gespeeld wordt, en eh, die is vals. Nou en dan werd er een hele dag over doorgeluld, van dat kan niet. En dan werd er gegarandeerd gedebatteerd. 't Is natuurlijk eh... Dat beschouwen sommige mensen als een theekransje, of wat dan ook, maar dat is 't niet. Dat is 't helemaal niet, 't is zeer belangrijk.'

— Waarom is Pierre eigenlijk weggegaan uit de groep?

JA: 'Om dit. Om dit soort zaken. Ja.'

— Vind je 't jammer dat-ie weg is?

JA: 'Eh, ja, ik vind 't altijd jammer als een mens weggaat, maar eh... Aan de ene kant is 't tragisch, aan de andere kant is 't een gezonde oplossing. Het is alle twee.'

— Het repertoire dat jullie hebben is eigenlijk steeds hetzelfde gebleven.

JA: 'Ja, het concept is hetzelfde gebleven, dus de melodieën. We zijn nu met het nieuwe repertoire eindelijk es een keer bezig omdat we konstant maar bezig waren Engeland te doen en Amerika te doen. En toen had ik dus nieuw materiaal geschreven, met name ook voor drummer Pierre van der Linden, maar die zag dit niet zitten schijnbaar, die vond 't te commercieel, eh, ik zeg 't was fris, ik hou van rock & roll, en die frissigheid, die zit er weer in. Gewoon de schoonheid van een D-accordeo, gewoon, dat soort dingen, gewone rene accoorden. Die zitten d'r weer ontzettend veel in, en dat vond Pierre dus ook weer niet goed, die zag dat niet zitten, en zoals je weet, een drummer heeft een zeer belangrijke taak, juist omdat dus die accoorden worden neergelegd en een drummer kan daar alles in doen, maar dat voelde die niet. Vandaar.'

— Wat betekent rock & roll voor jou?

JA: 'Rock & roll? (stille) Eh... Fris... Gein... Eh... Gewoon zo 't toneel opspringen want je weet toch wel wat er gebeurt, en dan 't hemd van je kont af spelen, dat vind ik 't einde. Want muzikaal gecompliceerd is 't bepaald niet.'

— Maar wat jullie bij Focus doen is muzikaal wel gecompliceerd.

JA: 'Ja. Ja, dat vind ik ook 't einde, begrijp je. Ja, God, Thijs die weet ook wel 't een en ander, maar die vindt 't ook 't einde om nu weer op deze manier wat te beginnen, op deze manier te gaan denken. Misschien gaan we 't nooit spelen, misschien... We gaan 't opnemen in januari. Misschien vinden we d'r wel geen reet aan, dan gooien we 't weg. Ik vind 't een stap terug om 10 stappen voorwaarts te doen.'

COVER-UP

— 't Valt me op dat je een heel nonchalante indruk probeert te maken over allerlei dingen, terwijl ik sterk het gevoel heb dat je daarentegen de zorg en de liefde waarmee je met je muziek bezig bent een beetje probeert te verbergen.

JA: 'Eh... Nou dat is je dan goed opgevallen. Dat kun je van een hoop niet zeggen.'

— Maar waarom probeer je dat zo te verbergen? Vind je dat 't je kwetsbaar maakt als je 't toont?

JA: 'Nee! Integendeel, kijk maar naar hoe ik speel. Maar ik geloof dat iedereen een cover-up heb. Dat heeft iedereen. En vooral ik, ik ben een bepaald type mens die dat zeer sterk heeft. Dat heb je goed gezien.'

— Maar waarom vind je dat nodig om zo'n façade op te trekken?

JA: 'Ja, moet je es luisteren, je komt met een zootje wildvreemde vogels binnen, dan ga je niet meteen in je blote kont staan. Dat doet niemand.'

— Nee maar we komen met een doel. Met jou over muziek praten.

JA: 'Ja, nou, ik hoop dat ik eraan beantwoord. Dat mag je voor mij gerust weggevoien allemaal.'

— Maar vind je 't moeilijk om in je blootje te gaan staan als je 't over muziek hebt?

JA: 'Ja, ik vind 't zo moeilijk om 't over muziek te hebben. Dat vind ik zo moeilijk. Ik weet namelijk theoretisch helemaal niks over muziek. Ik kan alleen maar spelen en dat, eh, dat weegt gewoon 't

zwaarste. Voor mij. En dan kan ik er nog zoveel over ouwehoeren of zeggen, dat is 't niet. Snap je dat?

— Ja.

JA: 'Okee. Over! ' (lacht)

— Ik vind 't net zo moeilijk om te praten over stukjes die ik schrijf, of geschreven heb.

JA: 'Nou stel je nou voor dat er iemand bij jou komt...'

— Ik zou met m'n mond vol tanden staan. Maar ik word ook niet dagelijks geïnterviewd.

JA: 'Ik ook niet...'

— Vind je 't eigenlijk leuk om geïnterviewd te worden?

JA: 'Dat legt eraan. Dat legt er echt aan. Kijk je zit in zo'n, zo'n zo'n rare wereld ergens, die eh, die wereld die om die muziek heenhangt. Want tegenwoordig betekent 't als je muziek maakt, of denkt dat je 't maakt, dat je in de business zit. Snap je. En dat heb me altijd ontzettend eh, ontzettend kopschuw gemaakt voor een hele hoop dingen, door schade en schande.'

— Heb je last van de druk van mensen op je?

JA: 'Ja... Wie heeft dat niet? Tuurlijk. Ja. Want je staát er toch maar voor en nergens anders voor. En dat vin'k goed, ik weet niet, dat houdt de spanning d'r in, dat vin'k wel goed.'

— Ben je jidel?

JA: 'Eh, ja. Ik bedoel jidel, geestelijk jidel. Van: Ik heb dat en dat, en daar moeten ze van af blijven... (stille). En dat heb je wel nodig volgens mij. Ja. Wil je überhaupt niet verdronken worden door welke brulboei dan ook. Vandaar die cover-up, konstant. En die heeft ieder-één. Die heeft iedereen. En als je die niet heb dan zak je langzaam maar heel stellig... Dan kun je 't een en ander wel vergeten. En sinds ik geen barbaar ben... Snap je? Vandaar.'

— Vind je 't erg, als je geprezen wordt, als 't dan niet is om de dingen die jij zelf belangrijk vindt?

JA: (stille) 'Eh... Nee, je gaat inderdaad dat scherm opbouwen, met dien verstande dat... Je weet eigenlijk van tevoren allang, zeker als je in de popbusiness zit, dat je geprezen wordt om dingen die helemaal niet belangrijk zijn. Dat weet je van tevoren, en daar kun je vrede mee hebben of niet, maar ik heb d'r heel veel over lopen blèren en blaten, vandaar dat ik meer gehaat dan geliefd ben. Maar dat zal ik nu toch niet meer zo gauw doen. Nee.'

DIKKE WOORDEN

— Waar ben je nou ècht trots op, van wat je tot dusverre gedaan hebt?

JA: 'Eh... Ik ben trots op dingen, gewoon, als ik mensen zie in 't publiek, die naar hun hoofd grijpen of zo, die niet meer weten hoe ze 't hebben, of dat ze gewoon... Je voelt gewoon welke intentie er vanuit de zaal komt, of dat positief is, of dat negatief is, maar als dat nou toevallig positief uitpakt,

dan ben ik er ontzettend trots op, ja. En dan ga ik ook gerust een stapje opzij, dan zeg ik: nou dat ben ik zelf niet die daar staat te spelen, dat ben ik niet.'

— Wie dan?

JA: 'Weet ik niet. Dat heeft met m'n doel te maken.'

— Heb je ooit 't gevoel dat je gemanipuleerd wordt, ik bedoel, dat iets je drijft?

JA: 'Ja. Ja, dan kom ik met dikke woorden aan... Ja, God of zo. Ik weet 't niet.'

— Dat zijn niet zulke dikke woorden.

JA: 'Hm. Niks anders. Niks anders. Dan... Kijk, als je dus die erkenning krijgt van mensen, van, nou, beste gitarist, beste dit, beste dat, dan denk je: ja God, hou nou toch op joh. Dat zou ik 't liefst allemaal zo weg willen wapperen. Maar ik wil 't ook bepaald niet naar beneden halen, want dan zou ik die mensen voor hun kop stoten. Dat is helemaal niet de bedoeling.'

— Heb je ooit gehad, als je op een podium stond voor een heleboel mensen, en jullie speelden, en jullie hadden contact, dat je dan een gevoel van macht kreeg?

JA: 'Nee. Het tegenovergestelde.'

— Hoe bedoel je dat?

JA: 'Gewoon dankbaar.'

— Heel nederig.

JA: 'Ja. En niets minder.'

— Maar zou je nou nog niet iets kunnen zeggen over 't doel dat je nastreeft?

JA: 't Doel dat ik nastreef dat is me geestelijk één worden met mensen. En met m'n instrument. Dat streef ik na. En dat zijn hele dikke woorden, net wat ik zeg, ik heb 't hiervoor gezegd, 't is nog belachelijk wat we eigenlijk doen. En daar zijn we 't allemaal dik over eens in de groep, en da's maar goed ook. We kunnen echt veel verder om dat werkelijk zo te maken.'

— Hoe ver ben je d'r nog van af dat je binnen de groep één bent met de anderen?

JA: 'Daar ben je net zo ver van af als dat je zelf denkt. Dat een ander denkt.'

— Heb je wel es momenten dat je denkt: nú zijn we 't helemaal eens?

JA: 'Die momenten heb ik heel vaak. Anders zou ik inderdaad niet meer in deze groep hebben gezeten. Die heb ik heel vaak. D'r zit zoveel goeds in deze groep, qua geest, qua opstelling, en de een kan 't verdragen en de ander niet.'

— Nu heb je 't over Pierre.

JA: 'Ja.'

— Wat zou je Pierre nu aanraden om te doen?

JA: 'Wat ik 'm aan zou raden... Ik weet 't niet. Ik zou 't niet weten. Ik zou 'm aanraden om een keer-tje werkelijk na te denken en werkelijk contact te zoeken met mensen.'

— Maar hij verwijt jullie dat jullie geen contact geven.

JA: 'Nee. Maar hij zegt 't. Wij hebben zoiets nog nooit gezegd ten opzichte van hem. Ik zeg 't nu dus.'

— Nou, hij heeft 12 jaar met jou gewerkt.

JA: 'Ja.'

— Da's toch niet niks.

JA: 'Nee. Maar 't was 12 jaar altijd van eh: d'r wordt niet genoeg aan muziek gedacht, of dit niet of dat niet, of zus niet of zo niet. Maar ik zie nu wat hij is, en ik zie nu wat ik ben.'

— En wat is 't verschil?

JA: 't Verschil is dit, dat ik gelukkig ben in m'n situatie. Of gelukkig, ik ben tevreden met m'n situatie zoals die op dit moment is. Misschien is dat morgen anders hoor. En ik ben blij dat ik met deze mensen kan spelen, daar ben ik nog steeds blij om. Ik ben nog steeds verwonderd, iedere dag weer. En verwondering dat vind ik een van de mooiste dingen die er zijn. Dan ben ik zo'n klein jochie.'

— Vind je 't leuk dat je er veel aan verdient, of speelt dat totaal geen rol bij jou?

JA: 'Ja, ik vind 't wel leuk dat ik er veel aan verdien. Doodgewoon, ik vind 't fijn dat ik me niet hoeft te bekommeren om een telefoonrekening, of dat, of zus of zo... Ik heb ook straatstenen gevretten, ik weet wel wat 't is. En dat beviel me ook niet zo.'

Horizontale programmering is gelul in de ruimte

Elke dinsdag is VARA's pop-dinsdag; van 's morgens vroeg tot... 's morgens vroeg. Achtereenvolgens brengen Eddy Becker, Tom Blom, Piet Wielinga & Hilde Smit, weer Tom Blom, Kees van Maasdam, weer Eddy Becker, Aad Bos, Herman Stok, Willem van Beusekom, Wim Bloemendaal, Michiel de Ruyter & Aad Bos, weer Tom Blom, weer Herman Stok, Koos Postema, wederom Willem van Beusekom & Kees van Maasdam, en Hans Hamburger ons geheel op de hoogte van het laatste hitwerk, de betere country & western, blues en jazz en tenslotte de zogeheten middle of the road. Men kan bezwaren hebben tegen bepaalde radiomakers uit het bovengenoemde rijtje, of tegen het door hen gebrachte repertoire, een feit is dat de VARA er zeer goed in is geslaagd z'n 24 uren op Hilversum 3 een volwaardig alternatief te bieden voor het vergelijkbaar gedoseerde programma op de piratenzenders. 'Horizontale programmering is gelul in de ruimte' zei Joost (die het weten kan) de Draayer, 'waar het om gaat is wat je wanneer uitzendt'. Inderdaad: ieder uur van de dag heeft zo'n publiek, en het is de kunst om je programma's daarop in te richten.

Op de vroege avond de meer gespecialiseerde programma's: in Pop-reconstructie biedt Willem van Beusekom elke dinsdag een uiterst beluisterenswaardig overzicht van een vervlogen popjaar: deskundig samengesteld, plezierig gepresenteerd (19.00 uur).

Nashville is de veelzeggende titel van het beste country & western programma op de legale zenders. Elke week een persoonlijke selectie van Wim Bloemendaal uit het gigantische, en nog altijd niet zo erg in Nederland bekende c&w- en bluegrass-idiom, voorzien van zeer instructieve informatie (20.00 uur). En tenslotte zegt de titel Jazz & Blues al genoeg over de inhoud van het VARA-uur tussen 21.00 en 22.00 uur: elke week een uur gewijd aan de pleegouders van het popwezen, met Michiel de Ruyter

als jazz-, en Aad Bos als bluesdeskundige, en het duo weet de muziek tot een zeer smakelijk geheel te componeren.

Over de nachtuitzendingen valt nog weinig te zeggen: omdat er van regeringszijde geen extra fondsen voor de nachtelijke uren zijn uitgetrokken dient elke omroep te roeien met de riemen die men heeft, en die zijn bij de VARA Willem van Beusekom, Kees van Maasdam, Hans Hamburger en Wim Bloemendaal. De laatste geeft verkeersinformatie door en is nu al geliefd bij duizenden vrachtwagenchauffeurs vanwege z'n gewoonte in de vroege ochtend enige authentieke truck driver songs aan hen op te dragen.

Nog een paar programma's waaruit blijkt dat de VARA, met de VPRO, met z'n radio-uren meer doet dan de meeste andere omroepen:

'Ach ja... de jaren vijftig', elke zaterdagavond om 23.05 uur, een terugblik op de vijftiger jaren, compleet met uitstekend gekozen, bijbehorende muziek, waarbij ook de raakpunten met het heden niet vergeten worden. 'Dit is het begin', het programma op de zaterdagmiddag tussen 13.23 en 14.35 uur met speciaal voor jongeren interessante informatie, reportages en toelichtingen, op radicale leest geschied.

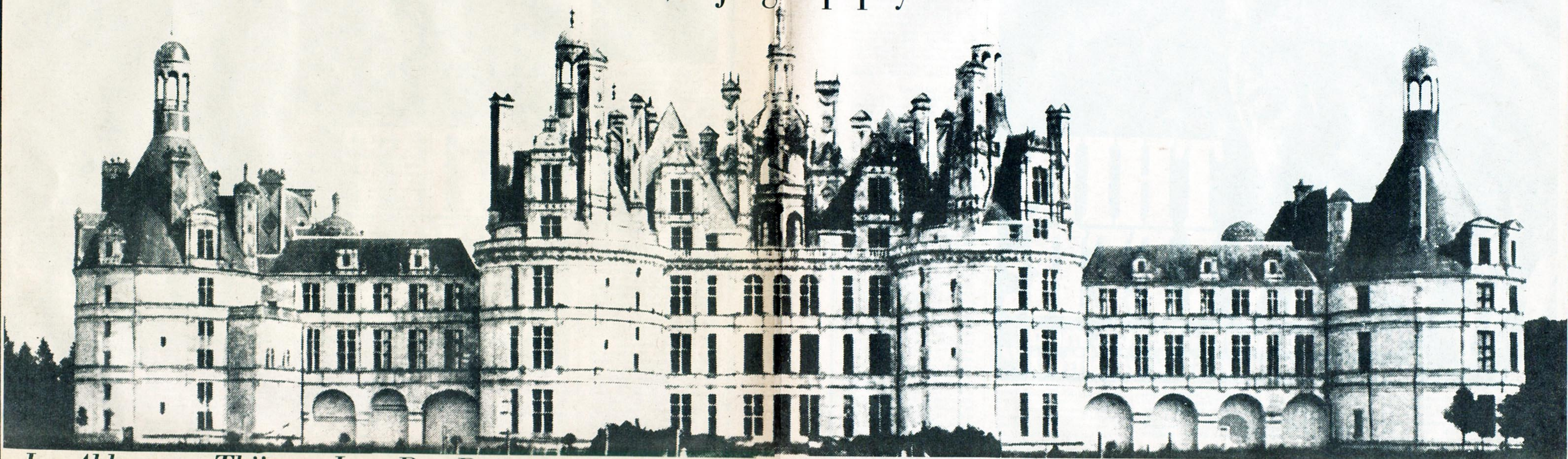
'Radioweekblad', woensdagochtend om 10.00 uur, oorspronkelijk een vrouwenprogramma, tegenwoordig omgevormd tot een soort Gat van Nederland op de radio met soms zeer persoonlijke interviews, gesproken brieven en wat al niet van het getalenteerde ex-undergroundmeisje Laurie Langenbach.

En tenslotte 'Dingen van de dag', frequent terugkerend in VARA-zendtijd, misschien de het laatste werkelijk slagvaardig actualiteitenrubriek op de radio.

Kortom: luister ook es naar de radio. Ook daar zitten uw beste vrienden.

HOUSE OF THE KING(S)

Focus, de jongste popdynastie

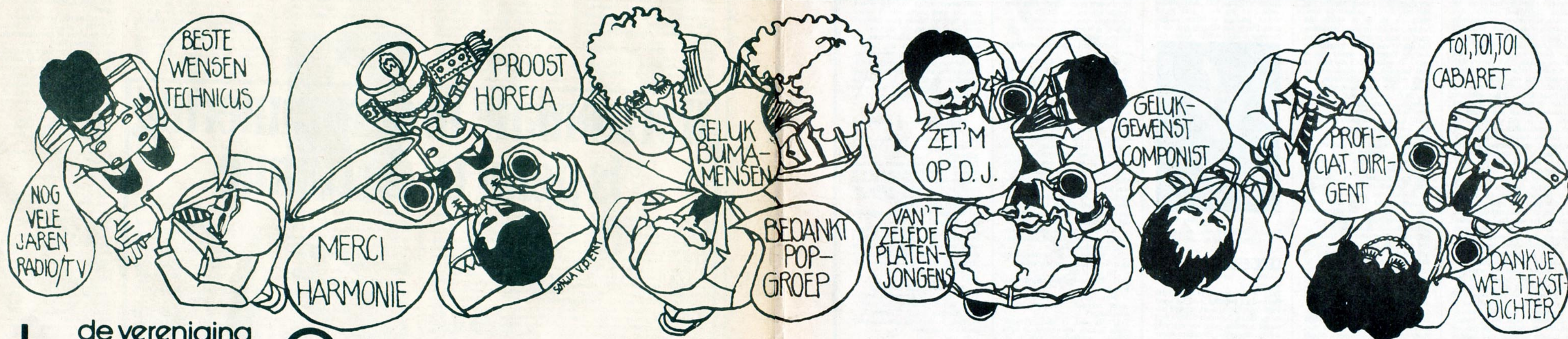

Jan Akkerman, Thijs van Leer, Bert Ruiter en sinds kort Colin Allen zorgden in 1973 voor een paleisrevolutie in de popscene.

Focus is nu nationaal én internationaal
een erkend geluid.

BOVEMA
LEADERS IN ENTERTAINMENT

de vereniging
buma 60 jaar

in dienst van muzikaal nederland

THIJS VAN LEER:

"Iedereen heeft ellende, maar kom es met een stuk vitaliteit!"

Het is gemakkelijk om een vooroordeel tegen Thijs van Leer, musikus, in stand te houden. Een blauwe maandag conservatorium, begeleiding van Ramses Shaffy, idem van de musical Hair, de hitsingle Hocus Pocus en een overduidelijk 'rein in gedachten, woord en daad' - syndroom; het zijn nu niet direkt de referentiepunten van een kader waarin ook eigentijdse pophelden als Lou Reed, David Bowie, Ray Davies, Neil Young of Elvis Presley passen. Toch zijn er van Thijs' eerste (en enige) solo-elpee Introspection tot dusverre meer stuks in Nederland verkocht dan de laatste elpees van de genoemde popheren bij elkaar. En namen de Focus-elpees dit jaar niet uiterst geriefelijke posities in op de Engelse en Amerikaanse hitlijsten?

In Nederland is de image van Focus nog altijd een beetje achter op die in het buitenland; het buitenland waar tot voor kort superieur geachte muziek vandaan kwam. Wat is er met de pop aan de hand dat Focus 't zo goed doet? Of is Focus inderdaad het 'nieuwe werk' waarop het wachten al zo lang duurt? En waarom weet ik nu, na het interview, nog steeds niet of dat vooroordeel tegen Thijs (en Focus) ergens op berust?

Een feit is dat Thijs, de overduidelijke woordvoerder van de groep, de welwillendheid zelve is en, bovendien, heel eerlijk en open overkomt. Is het de kunstnijverheids - atmosfeer rond de groep, waarin voor een al te gevoelige drummer desondanks geen plaats is? Is het dezelfde irritatie die me ook bevangt bij acts als de Osmonds: de irritatie die braafheid, fatsoen en met-twee-woorden - spreken opwekt? Vragen, vragen, vragen. We spraken Thijs in de studio van Cinetam in Bussum, prima outillage, want bij Thijs thuis ging 't niet. Later bleek de angst dat een camera, een aan de muur bevestigde gouden plaat in beeld zou nemen, een belangrijke reden.

— Wat is de geschiedenis van Focus, wat jou betreft?

TvL: 'Bijna 4 jaar geleden begonnen we met Focus in Amsterdam. Ik had een trio samen met Martijn Dresden, basgitaar en vocals, en Hans Cleuver, drums, percussie en vocals, en eh, dat heette Trio Thijs van Leer, en dat had ik opgericht nadat ik een jaar bij Ramses Shaffy had gewerkt, wat eigenlijk m'n eerste professionele gedoe was in de muziek. Daarvoor heb ik op school gezeten, kunst-geschiedenis, nog geen half jaar, want daarna ben ik meteen naar Ramses gegaan. Vlak daarna heb ik nog een tijdje op het conservatorium gezeten, want ik wou graag eh, nog wat beter eh, worden, maar ik kon 't daar niet uithouden, ik had eigenlijk al te lang bij Ramses avond aan avond gestaan, nou ja, dat zweet hè, dat wou ik weer ruiken. Nou, met dat trio hebben we wat nummers ingestudeerd, en nummers van Traffic, waar ik erg door beïnvloed werd in die tijd, en wat orgel-swingnummers. We keken toch wel uit naar een gitarist. We wilden eigenlijk met een ontzettend goeie gitarist spelen, en d'r was eigenlijk maar één iemand in Holland die ik verschrikkelijk goed vond en dat was Jan Akkerman. Die was in die tijd in Brainbox. Brainbox liep erg goed, de kern van Brainbox waren eigenlijk Jan en Pierre, motors, stuwkrachten, en Kazimir Lux natuurlijk, een goeie zanger, maar Jan was toch niet meer erg gelukkig in die groep, hij voelde niet genoeg progressie, en hij was geïnteresseerd in wat wij in het trio deden. En zo is 't gegaan. 't Werd een kwartet, en dat werd Focus. En in 't begin speelden we in de Birdclub op het Rembrandtsplein, we hadden een kleine groep mensen die 't erg goed vonden en die steeds weer kwamen, daarna hebben we in de sociëteit Lanx, Lange of Korte Leidsedwarsstraat, dat weet ik niet meer, veel gespeeld, daar hadden we eigenlijk eigen publiek, 't was stampvol altijd, verschrikkelijk goeie sfeer. En 3 weken nadat we opgericht waren hebben we al een plaat gemaakt, in Engeland, dat was natuurlijk wat, naar Londen gaan om een plaat te maken, dat was iets verschrikke-

lijk goeds. Maar ja, we waren nog maar net bij elkaar, en op die eerste plaat staan voornamelijk zangnummers met soli, 't was eigenlijk een eerste probeersel. Maar die plaat heeft erg lang op uitbrengen laten wachten, we hebben bijna een jaar hier en daar opgetreden zonder dat die plaat uit was, en wat we eigenlijk erg nodig hadden was een hit, en dat hadden we niet. Maar eh, ja, in de eerste tijd hebben we ons in leven gehouden door in Hair te spelen als kern van het orkest van 9 man, waarvan we dan de kerngroep waren van 4 man. We wilden toch eigenlijk zo snel mogelijk onze eigen muziek door middel van optredens verbreiden. En dat was moeilijk, 't was vaak moeilijk om optredens te krijgen, Hans Cleuver de drummer heeft daar erg veel aan gedaan, hij had een goed inzicht in wat we moesten doen en wat we niet moesten doen en, ja, toen eindelijk namen we opeens, op een nacht, omdat we er zin in hadden, een nummer op: House of the King, een nummer dat Jan had gecomponeerd op Majorca, waar we een festival hadden gedaan waar we gediskwalificeerd werden omdat we te lang speelden, stekkers d'r uit getrokken, gediskwalificeerd wegens wan-gedrag (lacht). Maar daar is Jan zo geïnspireerd geweest om House of the King te componeren, en dat hebben we toen opgenomen, en dat werd een hit! En net in die tijd wilde Jan weer met Pierre gaan spelen, eh, en Pierre weer met Jan natuurlijk, en dat wilde die coûte que coûte, en hij heeft mij ook de vraag gesteld of ik daarin mee wou, of dat ik Hans en Martijn niet wilde verlaten. Ik had natuurlijk een langere band met Hans en Martijn. Een groot dilemma voor me, ik had erg veel aan Hans en Martijn te danken, ook aan Jan natuurlijk, maar ik heb toen gekozen voor Jan z'n nieuwe idee om met Pierre te gaan spelen en met een nieuwe basgitarist en zanger, Cyril Havermans. Dat werd dan de tweede groep, dus precies een jaar na de oprichting van Focus is die groep hervormd. Met die tweede groep hebben we Moving waves gemaakt, dat in Holland Focus II heet, met Hocus Pocus er onder andere op, en

Eruption. Deze groep heeft óók ongeveer een jaar in ongewijzigde vorm bestaan, en toen is Cyril d'r uit gegaan en Bert Ruiter d'r in als bassist. Cyril heeft een soloweg gekozen en een plaat gemaakt, een soloplaat, geheten Cyril, en eh, die heeft-ie in Amerika gemaakt, in Los Angeles, met erg mooie dingen. Met Bert Ruiter spelen we nu 2 1/4 jaar, en 6 weken geleden is Pierre weggegaan, Pierre van der Linden, en is vervangen door Colin Allen, een

Colin Allen

Engelse drummer, dus we zijn nu met 3 Hollanders en een Engelsman.

CONSESSIES

— Waarom is Pierre eigenlijk weggegaan?

TvL: 't Was een lange tijd zo dat Pierre niet gelukkig was, hij werd vrevelig van de soort muziek die we speelden, hij vond dat we veel verder konden gaan, eh, een veel vrijere expressie, misschien meer naar de jazz toe, maar dat durf ik eigenlijk niet te zeggen, Pierre heeft natuurlijk toch z'n hele eigen stijl. Omdat we zo langzamerhand weten wat Amerika wil zien, 't gaat er natuurlijk om: in hoeverre wil je naar concessies aan doen. Ik weet niet of het een concessie daaraan is dat we nu meer stevige, meer eh, basis-achtige muziek willen maken, niet zo veel rondfloeperen muzikaal, maar veel meer eh, op de grond. Pierre voelde dit aankomen en hij

was er niet gelukkig mee. Pierre vond dat we veel te weinig over muziek spraken als we op reis waren in de auto of het vliegtuig, hij vond dat het veel te weinig serieus was allemaal. Hij wilde dat 't allemaal veel serieuzer zou gaan als dat 't ging, maar wij hebben veel humor, veel grappes, veel andere dingen waar we 't graag over willen hebben en eh, ja, hij beschouwde dat als oppervlakkig. Iedereen verdiende goed in die tijd, Pierre verdiende ook vreselijk veel geld, maar eh, dat was geen reden om te blijven. Dat vind ik ook zeer respectabel. Dat was totaal geen reden voor hem om nog te blijven stilstaan. Hij heeft toen te kennen gegeven, toen we weer gingen repeteren na de tweede toernee, dat-ie 't niet meer zag zitten, hij voelde dat-ie wat moest doen. Hij vond 't allemaal erg vol, dat heeft hij mij ook veel verweten, dat ik 't veel te veel volpomp met die dikke accoorden, eh, d'r was geen ruimte voor hem voelde hij, en hij dacht: nou ja, d'r wordt een beetje om me gelachen, ik word niet au serieus genomen, niet genoeg.

— Had-ie niet een klein beetje geluk?

TvL: 'Eh, nou nee, ik vind eh, d'r wordt erg vaak een accent gelegd op Jan, en op mij, maar eh, ja, dat vind ik een tamelijk natuurlijke zaak, en als iemand daar ja tegen zegt dan heeft-ie daar ook de consequenties van te nemen, namelijk dat er wel es een keertje iemand harder praat dan hij. Dat is een kwestie van een grote smoele ook, misschien (lacht). Maar eh, een jongen als Bert, die accepteert dat wel, en is er dan ook gelukkig mee, dacht ik. Maar Pierre kon 't niet zetten, Pierre had natuurlijk een hele ouwe relatie met Jan, sinds z'n 13e, en ik dacht ook dat Pierre mij een beetje als indringer heeft gezien altijd, en dat vind ik ook helemaal niet onbegrijpelijk.

— Wat is voor jouw gevoel je leidende beginsel geweest vanaf dat je de muziek in ging?

TvL: 'Kijken of je in staat bent eh, schoonheid te produceren.'

— En wat is dat?

TvL: 'Eh, vreugdebrenghend spul. Wat dan ook.'

— Nou, daar kun je van alles onder rekenen. Tot aan Vader Abraham.

TvL: 'Ja dat is eh... Vreugde noem ik toch iets anders. Je hebt blijheid, gezelligheid, jool, jolijt, allerlei...

VITALITEIT

— Wat is vreugde?

TvL: 'Eh... (stiltte) Vreugde is het leven! Da's echt vaag allemaal... Je kunt reflecteren op de hoop troep en ellende die er is. Als je gevraagd wordt om te spelen, en je zegt daar ja tegen en je gaat op 't podium staan dan kun je eh, een spiegel zijn van alle ellende. Dat zie je ook erg veel, vind ik,

juist in de progressievere muziek, dat ze alleen maar de ellende uitkramen. Dat vind ik bij de blues ook vaak een bezwaar, dat 't alleen tot daár gaat. Ik geloof dat je, nou, ik weet niet of iedereen dat moet doen, maar ik geloof dat ik dat moet doen, daar heb ik Jan ook eigenlijk in gevonden, dat je gewoon maar moet dóór blijven gaan met zingen van je ziel. En je ziel is niets dan, dan eh, opspringende blijdschap (lacht). Ik geloof dat 't zo zit. Iedereen heeft ellende, maar kom maar es met een stuk vitaliteit, kom maar es met een stuk leven aan! Ik geloof dat je, hoe miserabel je je ook voelt, dat je daármee moet doorgaan.'

— Maar dóén jullie dat nu al met Focus?

TvL: 'Ja, vind ik wel.'

— Daar zijn jullie al aan toe?

TvL: 'Ja. We hebben 't er veel over, we willen dat doen. 't Klinkt misschien erg eh (lacht verlegen) fee en elfjes-achtig, maar zo vinden we dat.'

— Op wat voor punten zijn Jan en jij 't eens?

TvL: 'Eh... Muzikaal. Maar ook op heel andere punten, ik bedoel eh, als er iets is waar we beiden zijn en we zien iets wat ons opvalt, zeg maar dat je buiten loopt of dat je een stuk door een bos rijdt of wat dan ook, als ons iets opvalt wat we interessant vinden, saillant, mooi of lelijk, dan roepen we elkaar toch altijd. En dat vind ik een goed teken zolang dat er is.'

— Je hebt op een dag gezegd: 'ik ga de popmuziek in'. Waarom juist de popmuziek?

TvL: 'Omdat ik dat open veld vind. Ik vind dat er in de klassieke muziek zoveel geniaals is gecomponeerd en er zijn op dit moment zoveel geniale meesters, vertolkers, van wat er al geschreven is, waar ik mezelf totaal niet toe reken, die mensen schat ik ook wat muzikaal kunnen betreft veel hoger dan mezelf. Op jazzgebied precies zo, er zijn hele grote meesters in de jazz en daar hoor ik helemaal niet toe. En in de popmuziek vind ik dat er nog een groot gat is. 't Is nog helmaal niet ontgonnen en dat vind ik van jazz en klassiek dus wel. 't Is eigenlijk al eh, 't is zo groot, en in de popmuziek is dat nog niet zo groot. Enkele uitzonderingen misschien. Maar ik zie meer genieën, wat ik dan genieën noem, in de jazz en in de klassieke muziek dan in de popmuziek.'

ONZE ZIEL

— Zijn jullie de beste groep van Nederland?

TvL: 'Eh... (stiltte) Dat weet ik niet! (lacht). Dat weet ik niet. Popgroep bedoel je? Ja we laten misschien wel 't meest onze ziel zingen. Maar ja, misschien is er op dit moment allang een groep die dat veel meer doet. Dat kan. Maar eh, expressief gezien dacht ik wel.'

— Hoe komt 't dat jullie zoveel weerstanden hebben gehad in Nederland?

TvL: 'Nou, ik weet niet of we zoveel weerstanden hebben gehad, als wel veel lieden die 't alleen maar over uit elkaar gaan hadden, over de ruzies en, die eigenlijk alleen 't nare ervan wilden zien. En eh, ja, toen kregen we prijzen, gouden platen, en eh, buitenland, de eerste continentale groep die in Engeland doorbrak, de eerste continentale groep die in Amerika doorbrak. Toen opeens waren we fantastisch! 't Interessteert ons nou niet zó...'

— Draai je platen van Focus voor je vrienden?

TvL: 'Nnnneee... Eigenlijk niet.'

— Waarom niet, ben je er niet trots op?

TvL: 'Ik ben er wel trots op, maar ik vind 't nooit leuk om iets op te dringen aan iemand. Nee. Ik draai soms m'n soloplaat omdat dat rust geeft, maar ook niet zó vaak. Niet voor vrienden nee.'

— Waarom heb je die gemaakt, die soloplaat?

TvL: 'Om rust te geven. En 't was de eerste keer dat ik gevraagd werd om iets met groot orkest te doen, dat was natuurlijk al een uitdaging. Dat vond ik geweldig.'

— 't Is goed verkocht he?

TvL: 'Ja. 't Is te gek!'

— Wat vind je daar nou van?

TvL: 'Nou 't is de bestverkochte plaat van Nederland, dat vind ik wel gracieus! (lacht) Ja...'

— Heb je daar de gouden plaat thuis van hangen?

TvL: 'Ja.'

— En die mag iedereen zien?

TvL: 'Ja, natuurlijk.'

— Is muziek voor jou iets hogers dan een vak?

TvL: 'Ja. 't Is voor mij geen vak eigenlijk. Hobby weet ik ook niet of dat 't eigenlijk is... Hetgeen ik konstant doe, waar ik konstant weer naar toe gedreven word, en wat eh, zwaardert weegt dan zin om wat te gaan schilderen. Ik zou ook wel es toneel willen spelen, dat heb ik ook veel gedaan op

BERT RUITER:

"Ik ben er niet voor om gegevens te verschaffen"

Over Focus-bassist Bert Ruiter valt weinig méér te melden dan hieronder voor het nageslacht is vastgelegd. Hij arriveerde bleek, maar op tijd voor de afspraak, maakte een nuchtere, zelfverzekerde indruk, gaf op elke vraag niet meer dan het kortst mogelijke antwoord en houdt zich dus kennelijk aan het bijbelse woord van de Prediker: Er is een tijd van spreken en een tijd van zwijgen. Ruiter is al de derde bassist naast (of achter) Thijs van Leer, na Martijn Dresden en Cyril Havermans; een oudgediende in het vaderlandse popwezen, die het klappen van de zweep, en de smaak van sneetjes brood met tevredenheid, ruimschoots heeft leren kennen. Buiten beeld zegt hij later, dat hij 't liefst praat over 'het leven', en de kwaliteit van mensen. Tja, dat zijn avondvullende onderwerpen voor bij het haardvuur. We zouden er wel es een song van Bert over willen beluisteren.

Hoe ben jij in Focus terechtgekomen?

BR: 'Dat was nog via Pierre, die belde me op en die vroeg of ik wilde komen spelen. De eerste avond met iedereen, Jan, Thijs erbij eh, moeten voorspelen, nou en toen was 't accoord.'

— En wat trof je aan? Wat voor groep?

BR: 'Eh, hoe bedoel je, wat voor groep?'

— Nou hoe kwam 't op je over, hoe was je indruk?

BR: 'Nou, erg goed. Ik had 't al een stuk of 8, 9 keer gezien, 't programma, voordat ik zelf meespeelde, en ik was... Nou ik vond 't erg goed.'

— Wat heb je daarvoor gedaan?

BR: 'Andere groepen. Fullhouse, Jay Jays heb ik nog in gespeeld, en daarvoor zat ik op school.'

— Vind je Focus een logisch verlengde van wat je vroeger deed?

BR: 'Ja, ergens wel. Eh, ik vind instrumentale muziek 't prettigste, vind ik ergens ook 't meest logische, ja, instrumenten, dat is het, stem is ook een instrument. Tegenwoordig hoor je vaak goeie muziek, je hoort een intro, d'r wordt niet meegezongen, en dan begint er iemand over z'n problemen te zeuren, en 't altijd weer hetzelfde probleem (lacht). Nou

begrijp ik wel dat er problemen zijn, maar ik vind 't niet nodig.'

— Is 't een vak voor jou? Wat je doet?

BR: 'Vak... Nee beslist niet.'

— Je ziet 't niet gewoon als een broodwinning.

BR: 'Nee. Broodwinning is geen punt.'

— Wat maakt 't meer dan een broodwinning?

BR: 'Meer dan een broodwinning... Eh, 't gevoel wat je hebt. Ik geloof dat in iedere artiest, iedereen die met zichzelf bezig is, op wat voor manier dan ook, en dat kan uiteten, op wat voor manier, geschreven, geschilderd, muziek maken, enzovoort, dat je daar een soort gevoel van krijgt, bevredigend of onbevredigend.'

— Schrijf je zelf?

BR: 'Eh, ja. Niet veel, ik ben d'r mee bezig.'

— Voor Focus?

BR: 'Ook.'

— En wat schrijf je?

BR: 'Eh, muziek natuurlijk.'

— Maar schrijf je volgens de formule van Focus, of schrijf je iets vanuit jezelf en probeer je dat later in te passen?

BR: 'Je schrijft natuurlijk om te beginnen volgens je eigen formule. Zodra dat met anderen gespeeld moet worden, zeker in een groep,

die moeten er dan ook achter staan. Dan komen de veranderingen vanzelf, of niet.'

PLAKBOEK

— Heb je nooit gitaar willen spelen?

BR: 'Nee.'

— Dat hoor je weinig van een bassist.

BR: (lacht) 'Nee.'

— Heel tevreden als bassist?

BR: 'Nou, niet zozeer tevreden, waarom tevreden? Ik voel mezelf... Bas heeft een bepaalde functie in de muziek, en daar voel ik me ook persoonlijk bij aangepast.'

— Hoe komt op jou de roem van Focus over?

BR: 'Nou ik ben nog precies dezelfde.'

— En wat je merkt van reacties van mensen?

BR: 'Nou, 't is ontzettend fijn, 't is ontzettend leuk, zonder meer.'

— Hou je een plakboek bij?

BR: 'Ja (lacht), ik hou een plakboek bij, niet zozeer bij, hetgeen wat ik krijg stop ik er eens in de zoveel tijd in.'

— Hoe lang doe je dat nu al?

BR: 'Ik denk, es kijken, vanaf m'n 17e.'

— En hoe oud ben je nu?

BR: '27.'

— Maakt 't voor jou nog iets uit dat je nu met een andere drummer werkt?

BR: 'Ja, zeer zeker. Totaal anders.'

— Mis je Pierre?

BR: 'Eh, op sommige plaatsen wel, in sommige dingen niet. Iedereen heeft z'n voor- en z'n nadelen. Maar je moet dus, als er iemand anders bij komt, daarmee leren spelen.'

— En dat lukt met Colin?

BR: 'Zeer zeker.'

— Jullie hebben net je 3e toernooi door Amerika gemaakt. Hoe gaat dat nou, zo'n toernooi?

BR: 'Nou, precies hetzelfde als optredens hier. Alleen, ze liggen iets verder uit elkaar, je vliegt meer, 't zijn iets grotere zalen.'

— En jullie zaten in hotels?

BR: 'Ja.'

ZWARE DRUK

— Hoe gaat dat nou als jullie zo'n tijd op elkaars lip zit. Gaat dat niet ontzettend irriteren?

BR: 'We hebben deze toernooi een ontzettend gezellige tijd gehad. We reiden meestal samen, ook met Spencer Davis, ons vaste voorprogramma, en eh, ja, dat werden vrienden van ons, en omgekeerd. En de kring was dus iets groter, dus je zat niet de hele dag op elkaars lip. Je zat ervaringen uit te wisselen... En iedere avond was het optreden een feest, zonder meer. Voor allebei.'

— Verdien je goed aan Focus?

BR: 'Eh, ja, wat is goed verdienen...'

— Voor jouw gevoel?

BR: 'Ja, ik kan d'r ruimschoots van leven, dat wel. Maar eh, ja, (lacht) goed verdienen...'

— Heeft 't nou invloed op de muziek die jullie nu maken, dat jullie zo bekend zijn geworden?

BR: 'Nou, d'r is eh... D'r ligt een zwaardere druk, d'r móet nu een nieuwe plaat komen, dus een heleboel dingen móeten...'

— Heb je 't gevoel dat 't nu stroever gaat, de voorbereidingen voor een nieuwe plaat?

BR: 'Nee, helemaal niet. Ik geloof 't niet. Waarom zou 't stroever gaan?'

— Door die druk.

BR: 'Nee, je hebt alleen de tijdslimiet, dat is een eh, frustrerende faktor, voor de rest niet.'

— Wat vind je eigenlijk van interviews doen? Vind je 't leuk, of kan 't je niet schelen?

BR: 'Nou, 't maakt me echt, eerlijk gezegd, heel weinig uit. Maar af en toe vind ik 't leuk, ik vind 't eh, gewoon over dingen te praten. Vaak heb je de gewone interviews, dan willen de mensen gegevens hebben. Daar ben ik niet voor. Ik ben er niet voor om gegevens te verschaffen, die hebben ze allemaal al over je. Dan bellen ze maar naar mijn manager of zo.'

DISKOGRAPHIE

FOCUS

'In and out of Focus'

Focus — Why dream — Happy nightmare — Anonymus — Black beauty — Sugar island — House of the King. 5C054.24 192 (Imperial)

FOCUS

'Focus II'

Hocus Pocus — Le clochard (Bread) — Janis — Moving waves — Focus II — Eruption basical idea Thijs van Leer: Orfeus — Answer — Orfeus — Answer — Pupilla — Tommy — Pupilla — Answer — The bridge — Euridice — Dayglow — Endless road — Answer — Orfeus — Euridice 5C056.24 385 (Imperial)

FOCUS

'Moving waves'

Focus — Why dream — Happy nightmare — Tommy — Anonymus — Sylvia — Love remembered — House of the King — Hocus Pocus — Le clochard (Bread) — Janis — Moving waves — Focus II — Eruption basical idea Thijs van Leer: Orfeus — Answer — Orfeus — Answer — Pupilla — Tommy — Pupilla — Answer — The bridge — Euridice — Dayglow — Endless road — Answer — Orfeus — Euridice 5C180.24 572/3 (Imperial)

FOCUS

'Focus III'

Round goes the gossip... — Love remembered — Sylvia — Carnival fugue — Focus III — Answer? Questions! Questions? Answers! — Anonymus II (Part 1) — Anonymus II (Conclusion) — Elspeth of Nottingham — House of the King. 5C188.24 753/4 (Imperial)

FOCUS

'Focus at The Rainbow'

Focus III — Answer? Questions! Questions? Answers! — Focus II — Eruption basic musical idea by Thijs van Leer: Orfeus — Answer — Orfeus — Answer — Pupilla — Tommy — Pupilla — Hocus Pocus — Sylvia — Hocus Pocus — Reprise 5C054.24 939 (Imperial)

FOCUS

'Focus plays Focus'

Focus — Why dream — Happy nightmare — Anonymus — Black beauty — Sugar island — Focus 5C054.24 192 (Imperial)

singles:

Why dream	— Happy nightmare	5C006.24 220
House of the King	— Focus	5C006.24 250
Hocus Pocus	— Janis	5C006.24 415
Sylvia	— Love remembered	5C006.24 607
Tommy	— Focus II	5C006.24 629
Hocus Focus	— Sylvia	5C006.24 697

JAN AKKERMAN

'Profile'

Fresh air (a) Must be my land (b) Wrestling to get out (c) Back again (d) The fight (e) Fresh air — blue notes for listening (f) Water and skies are telling me (g) Happy Gabriel? — Kamps jig — Etude — Blue boy — Andante Sostenuto — Maybe just a dream — Minstrel / Farmers dance — Stick 5C056.24 707 (Imperial)

single:

Blue boy — Minstrel / Farmers dance 5C006.24 826

LEER, Thijs van

'INTROSPECTION'

Pavane (Fauré) — Rondo — Agnus Dei (Bach) — Focus I — Erbarne Dich (Bach) — Focus II — Introspection Begeleiding & arrangementen: Rogier van Otterloo CBS S 64589 (Stereo)

'DE BESTE VAN DE EDISON WINNAARS'

THIJS VAN LEER / Rogier van Otterloo: Pavane — Rondo (Zie Verzamel LP) CBS S 65243 (Stereo)

'METAMORPHOSE'

THIJS VAN LEER / Rogier van Otterloo: Siciliana — Qui Tollis Peccata — Agnus Dei (Zie Verzamel LP) CBS S 65293

'INTROSPECTION'

CBS Q 64589
CBS 42-CAQ 32346

school, ik dee eigenlijk toen ik op school was alle dingen half. Maar muziek dee ik toen óók eigenlijk al 't meest, en doe ik eigenlijk nog steeds 't meest. Maar ik vind de muziek een hele, eh, een hele genézende werking hebben. Bach bijvoorbeeld. Er worden tegenwoordig ook veel therapieën ontwikkeld voor geestelijk gestoorde, met Bach! Bach geneest, omdat 't volledig harmonisch is, omdat er geen enkele dissonant in voorkomt, en zo heb je nog wel meer dingen in de muziek. Behalve die genezende werking dan ook die vreugde hè, het vreugde-aspekt, maar ook de rotzooi en de troep kun je natuurlijk uitbeelden als je wil.'

— Wat zou je er van vinden als Focus werd voorgeschreven als therapie?

TvL: 'Eh... Ik zou 't fantastisch vinden. Ik weet niet of we al zo sterk zijn, hoor. Maar 't zou wel geweldig zijn. Ja.'

RELIGIEUS

— Heeft muziek maken voor jou iets te maken met geldingsdrang?

TvL: 'Ja.'

— En ijdelheid?

TvL: 'Nou nee, dat dacht ik niet. Eh... Ik geloof dat iedereen zich wel wil uiten, en muziek is een heel fijn middel. Eh... Ja, ik weet niet wat voor geldingsdrang je bedoelt, eh, zich voor iemand anders schuiven? Of überhaupt zich kenbaar maken?'

— Nou, dat 't je ego goed doet.

TvL: 'Nou dat geloof ik wel ja.'

— Je bent er als persoon sterker door geworden sinds je sukses hebt met je muziek?

TvL: 'Nee, totaal niet. Zwakker.'

— Hoe komt dat?

TvL: 'Nou ja, ik hoef maar te kijken naar wat ik componeerde toen ik 12 jaar was. Dat is veel beter (lacht) dan wat ik nu doe. Dus ik ben toch wel verpest. Althans ik heb me laten verpesten. Da's natuurlijk stom. Maar eh, ja, ik heb een paar dingen geschreven toen ik 12, 13 was, die ik (lacht verlegen) prachtig vind. Die ik nog graag speel. En eh...'

— Vind je 't moreel corrumperend?

TvL: 'Om te verdienen met muziek?'

— Om überhaupt in de muziek te zitten.

TvL: 'Nee, ik vind 't alleen maar moreel stimulerend. Ik vind 't stimulerend om mee te doen aan muziek. 't Ligt er natuurlijk aan wat je wilt.'

— Vertel es, wat wil je er mee?

TvL: 'Dat heb ik je net verteld.'

— Ja maar, wat wil je op den duur, ik bedoel, werk je naar iets toe?

TvL: 'Ja, op den duur wil ik eigenlijk 't liefst componeren voor mensen die ik veel beter vind spelen dan mezelf.'

— Een soort genius op de achtergrond, of zo.

TvL: 'Ja. Of genius, ik weet niet eh, of dat in mijn geval op gaat, in ieder geval, ik heb wel es goeie invallen, en die zou ik dan willen noteren en misschien ook arrangeen, en voor iemand maken. Of voor een eventueel iemand die misschien nog niet eens geboren is. Dus probeer 't wel op langere termijn te zien!'

— Maar vind je dat leuker dan zelf op 't toneel staan?

TvL: 'Ja, ik vind componeren eigenlijk 't allerfijnst, ja. Maar op 't toneel staan is ook... Ja God, ik zou 't niet meer kunnen wegdenken. Als Focus ontploft zou ik meteen weer in een groep gaan. Ja. Ja natuurlijk, da's hartstikke leuk! En 't is fijn als je mensen blij ziet weggaan na een concert. 't Is fijn als je ze omhoog krijgt, dat is te gek. (lacht)

— Voel je echt een wisselwerking als je op 't toneel staat, en 't gaat goed?

TvL: 'Jaaaa! Ja natuurlijk.'

— Wat gebeurt er dan in je?

TvL: 'Dan heb je een gevoel dat je... Nou goed, je staat nog altijd op een podium, je staat 2 meter hoger, maar ja, okee, er staan ook lichtbundels op je, maar als dat gebeurt, als je voelt dat mensen de geest krijgen, dan krijg je nog veel meer geest, ergens vandaan. Nou ja, en dat ergens vandaan is erg reëel voor mij.'

— Is 't een religieus gebeuren voor jou?

TvL: 'Ja! Zonder meer (lacht)... Ja. Zo kan je dat wel zeggen.'

— Maar wat gebeurt er dan?

TvL: 'Dan gaat 't swingen!'

— Maar voel je dat er ergens een kracht vandaan stroomt?

TvL: 'Ja! En daar kun je natuurlijk elkaar verschrikkelijk dankbaar om zijn, behalve respect voor elkaar in een groep heb je natuurlijk ook dankbaarheid tegenover elkaar, maar eh, ja God, als dat allemaal zo één wordt, wat is die ene spirit dan? Daar ben je dan deel van, in 't opperste geval. Nou, dan mag je in je handjes knijpen, vind ik.'

**Zij geeft een
KAYAKKADO**

SEE SEE the SUN
including: Lyrics / Mammoth

Frits Hirschland*
Hatafa International Management
Hongarenburg 92 Den Haag
Telefoon: 070-849146
b.g.g. 070-832562

* PRETTIGE KERSTDAGEN EN EEN GELUKKIG 1974

PROMOTIE VAN DRS. P VINDT PLAATS OP DE TEEVEE

De kleine, grijsbekrulde veertiger die ons, bovenaan de trap staand, opendoet zou een bijna vergeten, zwart schaaft uit de familie van de Rotterdamse burgemeester Thomassen kunnen zijn. Inderdaad is hij uit de havenstad afkomstig, maar verder is de gelijkenis toevallig. H.H. Polzer is de naam, en schrijven van teksten de broodwinning. Naast artikelen en enkele boekwerkjes (onder het pseudoniem Geo Staaft) maakte hij vervolgverhalen en strips voor verantwoorde jeugdbladen als Pep en Donald Duck, plus, aanleiding voor dit interview, liedjes. Jarenlang verzorgde hij het repertoire van de populaire televisie-ster Adèle Bloemendaal, terwijl hij z'n oeuvre ook wel zelf uitvoerde op studentenfeesten en personeelsavonden. Zodoende bleef hij lang een legende voor slechts een selecte groep liefhebbers, maar het 45-toeren-plaatje 'Heen en weer' lijkt nu een beslissende wending in z'n carrière te gaan vormen. 'Heen en weer' is afkomstig van de Polydor-LP 'Zingt allen mee met Drs. P.', en die plaat is weer het gevolg van z'n werkzaamheden voor het NCRV-radioprogramma Poptater, dat hem elke week een lied over een opgegeven onderwerp liet vervaardigen. Een groot aantal zeer trefzekere teksten waren het resultaat, en 'Heen en weer' heeft inmiddels de beeldbuis (Nederpopzien) en de hitlijsten gehaald. Polzer is nog een vakman van de oude stempel: hij hecht aan werkstukken die rijmen, die lopen en die ergens over gaan. Daarmee kleurt z'n wijze van converseren: een verzorgde spreekstijl met goed opgebouwde zinnen, trefzeker samengesteld uit een rijke woordenschat. En zijn titel is geen flauwekul: ooit deed hij met vrucht het doktoraal examen in de economie.

'Ik ging economie studeren omdat er in Rotterdam niets anders te studeren viel en Rotterdam vond ik voor de oorlog de enige bewoonbare stad. Ik had iets tegen Amsterdam, 't was me te sappig, te smeug, te geinig... Rotterdam in z'n stijlloosheid sprak me wel aan. 't Was wat ruwer, slordiger, je zag er wat meer van de wereld. De haven was een levend orgaan, Rotterdam woonde aan de haven. Amsterdam woonde aan de grachten, de Jordaan en het Waterlooplein. 't Was nog niet de tijd dat je kon zeggen, in elk stadje een ander schatje. 't Hield 't midden tussen burgerlijke gezelligheid en internationale geslachtsdrift. En alcoholisme, maar dat is een gezamenlijke noemer... De prostitutie speelde zich af in vage zijstraatjes. Iedereen wist er van wanten. Er hing de sfeer van een soort sociëteit, een ontmoetingscentrum in de brave zin van het woord. Wij gingen als studenten iedere avond naar de Schiedammerdijk, anders was je geen man... Individueel konden we onze eigen adressen ontwikkelen waar we graag kwamen. En we zaten daar onze tijd te verdoen. Om met de volksmond te spreken, we gingen nooit naar de hoeren toe. Dat was een kwestie van stijl, van etiquette. Wel hadden we een prettige verstandhouding, die vrouwen wisten wel dat we geen klanten waren. Ze kregen zo nu en dan een buitenman of een matroos op hun dak... Maar een student, dat was een heer. Iemand die woorden van meer dan drie lettergrepen gebruikte. Wij hadden als onvoltooid pubers die aardige kitteling van, dat is een gevallen vrouw, die gaat voor geld met mannen mee, maar ik niet, ik praat er gewoon mee. Kent u dat gevoel?'

'Souteneurs ken ik niet bij mijn weten. Ze hebben voor mij iets lafs, iets sociaals. Ik kan me trouwens ook niet voorstellen dat je prettig om kunt gaan met drugs-handelaren, terwijl ik er geen been in zie om met mensen om te gaan waarvan ik weet dat ze hasj gebruiken... Mensen die zwaardere middelen gebruiken die eh hebben zichzelf niet meer onder controle geloof ik... Hetzelfde geldt voor alcoholisten, voor verslaafden in het algemeen. 't Is misschien een kwestie van karakter. In Djakarta heb ik es een man gekend die met kratten tegelijk coca cola liet aankrukken... Toevallig was 't coca cola, hij had ook aan een ander middel verslaafd kunnen raken. Een liedje hierover? Nee, dat zou al te geëngageerd zijn'.

LEVENSLIED

'Wat ik wel doe is een levenslied. Er waren zoveel mensen die me vroegen, wat is nou een levenslied, dat ik er es een gemaakt heb. 't Heet dan ook 'Levenslied'. Ik heb er expres fouten in gemaakt. Het waren ingebouwde fouten, geen zwakheden... Een eigenschap van het levenslied is de verkeerde zinsbouw, terwille van het rijm. Dat geldt ook voor meezingers. 'En snelde naar haar huisje heen', omdat in de vorige regel 'geween' stond. En verder 't door mekaar halen van de onvoltooid en de voltooid verleden tijd. En onmogelijke sprongen in het verhaal, waarin ze zomaar 5 jaar overslaan of zo... Enfin, al die dingen heb ik in één nummer verenigd. Kent u 'Verslag op dinsdag' van de KRO nog? Een kostelijk programma, vooral die groeten op het eind.

We hebben het lied in dat programma gedaan. Eerst hebben we een heel naargeestig stuk Amsterdam gefilmd, daar hoefden we niet lang naar te zoeken. Dichtbij het abattoir, met aan de ene kant de spoorlijn, en aan de andere kant een blinde muur met daarop 'Jezus reddt', 'kut' en 'The Shadows'. Het eerste couplet werd gedaan door de Zingende Tramconductrice, het tweede door de Zingende Straatveger, het derde deden ze samen en het vierde deed ik zelf. Dat alles met het Mickey Mouse-orgel dat daar staat, en met die paspoppen er onder. Die heb ik es op een vuilnisshuit gevonden. Ze staken er aan de achterkant uit en kwamen op het eind in beeld. Maar dat is allemaal omslachtig gepraat. Wat ik bedoel is, die straatveger vond 't een prachtig nummer. Hij wou 't graag op z'n repertoire nemen!'

TEKSTFABRIEK

'Hoe ik werk, dat loopt sterk uiteen. Het hangt ook van het buitengebeuren af, van wat je aan je hoofd hebt... Maar ik ben blij dat ik geen tekstfabriek ben en dat ik niet gebukt ga onder de noodzaak iets op woensdag af te hebben. Vroeger was ik copywriter in Schiedam, later in Djakarta... Daar had ik natuurlijk een aantal karweiën tegelijk in m'n bewustzijn... Je krijgt dan een soort eh roes, ik bedoel natuurlijk niks psychedelisch of mystieks... Hier vul je een regel in, daar denk je aan een heading en daar aan een body copy... Dwang heeft soms wel z'n nut hoor. Ik heb es een nummer ge-

maakt, van weinig betekenis overigens, tijdens geluidsrepetities. Eén oor hield ik open om te horen of ze zich niet bezondigden aan foutenootjes, het andere om mezelf te eh horen denken'.

SCHOOLMEISJES DROMEN

'Maar een liedje als 'De meisjes van de suikerwerkfabriek', dat schrijft zichzelf bijna. Een simpele woordenschat, vooral niet met een geraffineerd rijmschema... 't Is een café - chantant - nummer. Zo'n nummer maak ik voor het model café - chantant - zanger: het vage, zij het zeer tastbare beeld van een man met een rood hoofd en een geruit pak, die roept dat hij blij is dat hij in Nijverdal mag optreden, met een beetje doorrookte stem. 'De meisjes' had ik al gedaan in particulier verband, en in het openbaar had Gerard Cox 't al es gezongen. Telkens krijgt het nummer een andere kleur, of een ander profiel. Dat vind ik er interessant aan.

Ik heb wel een zekere opwindung als bijvoorbeeld Adèle een liedje van me zingt. Een cerebrale opwindung. Ik ken de tekst woordelijk, dus de opwindung van, wat hoor ik daar!, die ontbreekt. Ik zie 't nummer als een eh blauwdruk. Ik weet waar de vondst zit, het staaltje techniek, de goed uitgewerkte inval. 't Wordt als 't ware ingekleurd door de uitvoerende. 'De meisjes' is leuk, maar niet onvergetelijk spitsvondig. Ik ben niet speciaal daarop trots. Er zijn tamelijk veel dingen waar ik voldaan over ben, omdat ze goed sluitend, enigszins sierlijk van bouw zijn. Daar houd ik van. Trots ben ik, als ik 't woord mag overnemen, op 'Scheepvaartberichten'. 't Heeft een aardig rijmschema. U kent de gulden regel voor het lichte lied: twee coupletten, dan een middenstuk, en dan het laatste couplet. In het eerste deel wordt de situatie neergezet, dan komt de ontwikkeling, en tenslotte de ontknoping. Het is een verhaal over de romantiek van een schooljuffrouw uit de provincie, die verlangt naar spectaculair varen door de tropen, zonsondergangen en contacten met aanzienlijke passagiers en de kapitein. Schoolmeisjesdromen. Ze staat op één van die mistige ochtenden die in Rotterdam veelvuldig voorkomen aan de haven te dromen. Toch ziet ze nog steeds haar ideaal. Als tweede rijmklank gebruik ik O's. Met die O's geef ik heel vernuftig aan dat de realiteit voor iedereen vervelend is, en alsmat op O's rijmt. In het middenstuk laat ik die O's los, want dan gaat 't over die idealen en dan gebruik ik de vrije rijmklank. Maar misschien is het wel allemaal te diepgaand voor uw blad. De cadans is belangrijk, niet een lieflijke, maar een doorschijnende. Hoe minder een rijmklank opvalt, hoe mooier 't werkt. Ik walg van rijm als sjansen

op dansen. De mensen die dat maken zou je meteen moeten neersabelen... Ik hou ervan als rijm een steunbeer is. Wanneer alles elkaar in evenwicht houdt. Je moet 't niet zien, maar je moet 't vermoeden. Ik vind 't ook leuk om rijmklank onregelmatig op te stellen, zodat je een indruk van proza krijgt, dat 't iets nonchalants, iets impulsiefs lijkt. Maar dat is alleen bij bepaalde teksten aan te bevelen'.

PERSONEELSFEESTEN

'Adèle? Ik ken haar al jaren. Ik was es gevraagd om wat te doen op een personeelsfeest van de Sikkens lakfabrieken. Ik kan helemaal niet tegen publiek, behalve als ze zich kalm houden en netjes opletten. Maar personeelsfeesten zijn meestal zo onkalm mogelijk, dus houd ik niet van personeelsfeesten. Maar het zouden kleine zaaltjes zijn, zei die meneer. Er kwam niet veel van terecht. Later zag ik Adèle Bloemendaal en die had 't nog veel moeilijker. Maar goed, toen we terug moesten stelde ik Adèle voor de taxi naar Amsterdam te delen, ik dacht, dat wordt dan een genietbare afsluiting van de avond. Ze was net met Rob Touber begonnen en ze vroeg in de taxi, heeft u materiaal. Ik had daar wel oren naar... En sindsdien werken we samen. Ik was heel gelukkig met de manier waarop ze bijvoorbeeld 'De meisjes' deed. Ik schrijf veel op haar lijf, of liever haar ziel'.

RIJMWOORD

'Affiniteit? Ik voel grote affiniteit met de graficus Escher, die ik kende en waarmee ik bevriend was. Hij was in de eerste plaats een ambachtsman, die 't als zijn taak beschouwde om zijn werk zo kundig mogelijk te verrichten en op die basis zijn ideeën op rails zet. Ik geniet zelf ook meer van het hanteren van de taal dan van de grapjes en vondsten die in een tekst zitten. Met andere woorden, een grapje of een vondst mag nooit een excuus zijn voor een zwakke plot. Hoe lang ik er ook over moet doen, de tekst moet in orde zijn, anders moet 't grapje maar wachten. Al heb ik nog zo'n leuke vondst, als ik een rijmwoord zoek op dansen en ik weet 't niet, dan laat ik die vondst liggen. Maar ik verdom 't om sjansen te schrijven'.

Dr. Oets.

HOCUS POCUS een toverformule?

Muziek maken
is geen
tovenarij,
al lijkt het
er soms op.

Muziek maken
is een zaak
van talent,
doorzettingsvermogen,
hang naar
perfektionisme
en ook geluk.

Van alle
noodzakelijke
ingredienten voor
een muzikale
toverformule
had Focus
voldoende in huis
om een
internationale
topformatie
te worden.

We hopen dat nog
jaren te blijven.

focus - management

